

CLMV Monitor

Q3/2018

เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศ CLMV ยังเติบโตได้ดี โดยมีปัจจัยขับเคลื่อนหลักคือการส่งออก และการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน จีนยังคงขยายอิทธิพลใน CLMV อย่างต่อเนื่อง ผ่านการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ BRI (Belt and Road Initiative) การท่องเที่ยว รวมถึงการเป็นตลาดส่งออกหลักของภูมิภาค ในขณะเดียวกัน ภาวะการเงินโลกซึ่งมีแนวโน้มตึงตัวขึ้นทำให้เศรษฐกิจ CLMV อาจมีความเสี่ยงและความเปราะบางต่อปัจจัยภายนอก ซึ่งสร้างแรงกดดันให้เงินสกุลท้องถิ่นมีแนวโน้มอ่อนค่าลง และส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในสกุลเงินต่างประเทศ

กัมพูชา

- 👍 เศรษฐกิจของกัมพูชาจะเติบโต 6.9% ในปี 2018 จากการขยายตัวในทุกภาคส่วน
- 👎 การผลิตและส่งออกเครื่องนุ่งห่มและรองเท้าเริ่มชะลอตัว ประกอบกับความเสี่ยงสูญเสียสิทธิประโยชน์ EBA จากสหภาพยุโรป

ลาว

- 👍 เศรษฐกิจลาวขยายตัว 6.89% YOY ในปี 2017 และคาดว่าจะยังเติบโตอย่างแข็งแกร่งต่อเนื่องได้ในระยะกลาง หากสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงประเทศได้อย่างเหมาะสม
- 👎 เหตุการณ์เขื่อนแตกในเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมามีโอกาสส่งผลกระทบต่อต้นทุนโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำสูงขึ้น
- 📦 **Box:** กรณีเขื่อนแตกจะส่งผลกระทบต่อภาคพลังงานในลาวอย่างไรบ้าง?

เมียนมา

- 👍 เศรษฐกิจของเมียนมายังเติบโตในเกณฑ์ดี โดยคาดว่าจะขยายตัว 7% ในปีงบประมาณ 2018/19
- 👎 การอ่อนค่าลงอย่างต่อเนื่องของเงินจ๊าตจะส่งผลให้เศรษฐกิจของเมียนมามีความเปราะบางยิ่งขึ้น
- 📦 **Box:** ทำความรู้จักภาคการธนาคารของเมียนมา

เวียดนาม

- 👍 เศรษฐกิจของเวียดนามเติบโต 7.1% YOY ในช่วงครึ่งแรกของปี 2018
- 👎 ภาคส่งออกยังขยายตัวต่อเนื่อง ท่ามกลางความเสี่ยงจากสงครามการค้าจีน-สหรัฐฯ

Facts and Figures

Population (2017)	16.2 million
Labor force (2017)	7.9 million
GDP (2017)	22.3 USD billion
GDP per capita (2017)	1,390 USD
GDP by sector (2017)	Agriculture: 25.3%, Industry: 32.8%, Services: 41.9%
Top exports (2017)	Textile 65%, Footwear 11%, Travel goods 3%

Things to watch in 2018

การตัดสินใจ
ประโยชน์ EBA
จากสหภาพยุโรป

โอกาสทางธุรกิจ
ในอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว

Macroeconomic update

Economic Outlook

เศรษฐกิจของกัมพูชาจะขยายตัวในทุกภาคส่วนราว 6.9% ในปี 2018 อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มและรองเท้าได้ดีและยังคงเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศ โดยในช่วงครึ่งแรกของปี 2018 การส่งออกสินค้าเครื่องนุ่งห่มและรองเท้าขยายตัว 11%YOY ตามระดับอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นของประเทศคู่ค้าหลัก คือ สหรัฐฯ และสหภาพยุโรป การพัฒนาของอุตสาหกรรมเกิดใหม่ อาทิ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนรถยนต์เริ่มมีบทบาทสำคัญต่อการขยายตัวของภาคการผลิตและการส่งออกของประเทศต่อไป อุตสาหกรรมก่อสร้างมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องด้วยอัตราการเติบโตของสินเชื่อในอุตสาหกรรมดังกล่าวที่โตถึง 36%YOY ในปี 2017 การขยายตัวของโครงการอสังหาริมทรัพย์ทั้งในกลุ่มที่อยู่อาศัยและกลุ่มพาณิชย์ ส่งผลให้กัมพูชาเป็นผู้นำเข้าเหล็กจากเวียดนามรายใหญ่ที่สุดโดยมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นถึง 56%YOY ในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2018 นอกจากนี้ บรรยากาศที่เอื้อต่อการลงทุนของกัมพูชาสามารถดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติได้ 1.32 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น 14%YOY ในช่วงครึ่งแรกของปี 2018 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังกัมพูชาก็เพิ่มขึ้น 13.5%YOY ใน 5 เดือนแรกของปี 2018 นำโดยนักท่องเที่ยวชาวจีนและเอเชีย

กัมพูชากลายเป็นประเทศระบบพรรคเดียว (One-party-state) ภายใต้รัฐบาลของนายกรัฐมนตรีฮุน เซน ตั้งเป้าเป็นประเทศรายได้ปานกลางระดับสูงภายในปี 2030 และเป็นประเทศพัฒนาแล้วในปี 2050 พรรคประชาชนกัมพูชา (CPP) ของนายกรัฐมนตรีฮุน เซนชนะการเลือกตั้งระดับประเทศในเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา ด้วยคะแนนเสียง 80% ของผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด ส่งผลให้พรรค CPP ได้ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด 125 ที่นั่ง รัฐบาลใหม่ถูกจัดตั้งขึ้นในวันที่ 5 กันยายนและนายกรัฐมนตรีฮุน เซนจะดำรงตำแหน่งต่อไปอีก 5 ปี โดยมีเป้าหมายรักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับสูงเพื่อยกระดับสถานะรายได้ของประเทศ ดังนั้น งบประมาณประจำปี 2018 จึงได้มีการจัดสรรงบประมาณก้อนใหญ่ให้การลงทุนภาคของภาครัฐ ซึ่งคิดเป็น 7.8% ของ GDP ทั้งนี้ รัฐบาลมีแผนพัฒนา 586 โครงการตามแผนการการลงทุนของภาครัฐ 2018-2020 ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนราว 5.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดย 25% ของงบประมาณการลงทุนทั้งหมดจะเป็นการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน

กัมพูชาเผชิญความเสี่ยงจากการชะลอตัวของภาคอุตสาหกรรมหลักในระยะกลาง การผลิตและส่งออกสินค้าเครื่องนุ่งห่มและรองเท้าเริ่มชะลอตัวลงจากที่เคยขยายตัวสูงในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา จากค่าจ้างขั้นต่ำที่เพิ่มขึ้นและการแข่งขันในภูมิภาคที่เข้มข้นขึ้น ราคาส่งออกของสินค้าเครื่องนุ่งห่มและรองเท้าก็ลดลงต่อเนื่อง นอกจากนี้ สหภาพยุโรปกำลังพิจารณาตัดสิทธิประโยชน์ Everything But Arms หรือ EBA จากประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนในช่วงการเลือกตั้งทั่วไปของกัมพูชา อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงต่อเสถียรภาพภายนอกของกัมพูชายังคงอยู่ในระดับต่ำ จากรายงาน Debt Sustainability Analysis ของ IMF และ World Bank เนื่องจากหนี้สาธารณะในรูปสกุลเงินต่างประเทศที่ 33% ของ GDP อยู่ในระดับที่รัฐบาลจัดการได้ ประกอบกับดุลบัญชีเดินสะพัดที่ขาดดุลน้อยลงจากการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำนวนมาก ส่งผลให้เงินทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นและสามารถรองรับการนำเข้าสินค้าและบริการได้ถึง 5.5 เดือน

Financial markets

ธนาคารกลางกัมพูชา (NBC) ส่งเสริมการใช้เงินสกุลเรียลกัมพูชาอย่างค่อยเป็นค่อยไป พร้อมรักษาเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยน NBC ใช้มาตรการเพื่อเพิ่มการใช้เงินสกุลเรียลกัมพูชา (KHR) ในระบบเศรษฐกิจผ่านสถาบันการเงินและภาคประชาชนอย่างต่อเนื่อง เงินเรียลถูกอัดฉีดเข้าสู่สถาบันการเงินด้วย Liquidity-Providing Collateralized Operation (LPCO) ผ่านการประมูล การทำ LPCO ได้เพิ่มสัดส่วนของเงินเรียลต่อการเติบโตของปริมาณเงินจาก 1.1% ในปี 2016 เป็น 3.2% ในปี 2017 นอกจากนี้ เงินฝากในเงินสกุลเรียลเพิ่มขึ้น แสดงถึงระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อสกุลเงินและระบบธนาคารของประเทศที่ปรับตัวดีขึ้น ทั้งนี้ มาตรการเพิ่มการใช้เงินเรียลในระบบเศรษฐกิจส่งผลกระทบเพียงเล็กน้อยต่ออัตราแลกเปลี่ยน โดย NBC สามารถรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ราว 4,035 เรียลกัมพูชาต่อดอลลาร์สหรัฐฯ นับตั้งแต่ต้นปี 2018

EIC's view

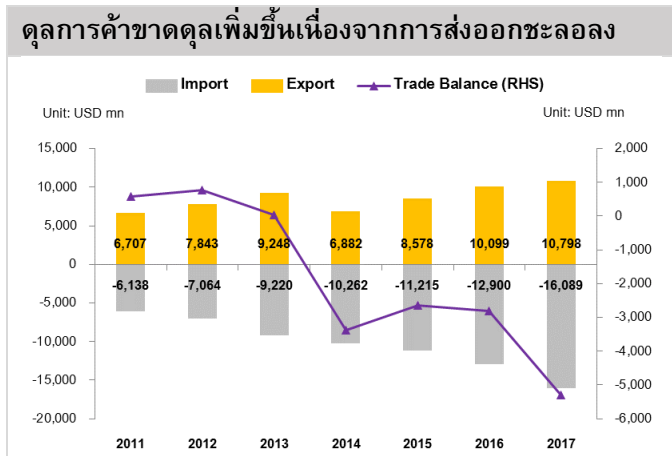
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวขยายตัวสูงแทนที่อุตสาหกรรมหลักที่มีแนวโน้มชะลอตัวในระยะกลาง ในขณะที่อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มและรองเท้าชะลอตัวในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ากัมพูชาและรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลับเร่งตัวในอัตราการเติบโตเลขสองหลัก รัฐบาลกัมพูชาเองก็ผลักดันการพัฒนาแหล่งประวัติศาสตร์และแหล่งธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยในปี 2017 ยูเนสโกได้ประกาศขึ้นทะเบียนพื้นที่วัดของสมโบร์ไพรกุกเป็นมรดกโลก รัฐบาลกัมพูชายังตั้งเป้าต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ 7 ล้านคนในปี 2020 และเพิ่มขึ้นเป็น 10 ล้านคนในปี 2025 ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางไปเที่ยวกัมพูชามากที่สุด คือ จีน ไทย และเวียดนามตามลำดับ ดังนั้น แม้จะไม่เข้าข่ายได้รับสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนจากหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนของกัมพูชา (CDC) แต่ธุรกิจการท่องเที่ยวก็เป็นโอกาสการลงทุนที่น่าสนใจมาจากการเติบโตที่สูงและผลตอบแทนที่คุ้มค่า โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร ตัวแทนท่องเที่ยวและการขนส่ง เป็นต้น

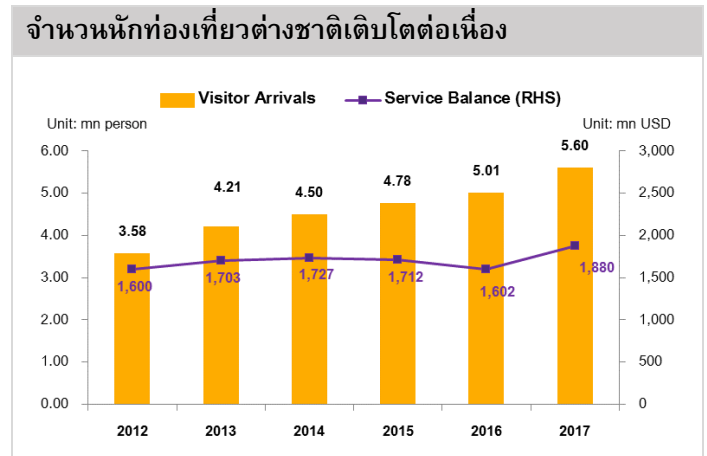
Cambodia's Key Indicators

Indicators	Unit	2012	2013	2014	2015	2016	2017F	2018F
Real GDP	% YOY	7.3	7.4	7.1	7.2	7.0	6.9	6.9
Consumer price index	%	2.5	4.7	1.0	2.8	3.9	2.2	3.3
Current account balance	% of GDP	-8.2	-13.0	-9.8	-9.3	-8.8	-8.8	-10.7
Policy rate (end of period)	%	1.33	1.34	1.42	1.42	1.44	1.44	-

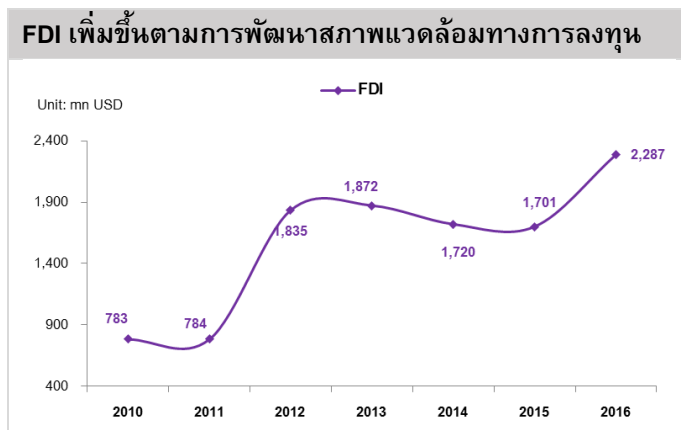
Sources: International Monetary Fund (IMF) and The National Bank of Cambodia

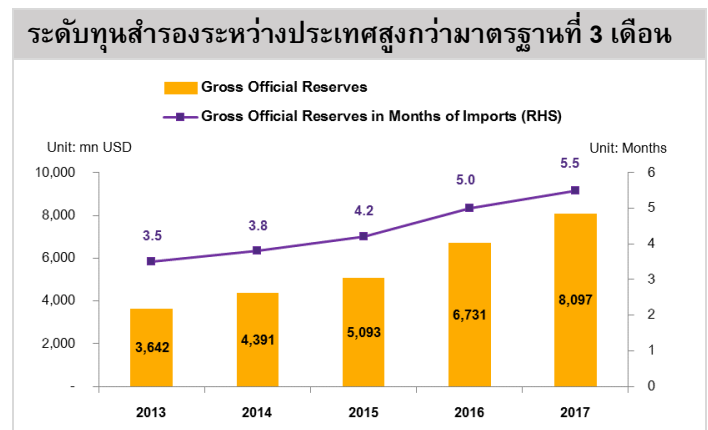
Sources: International Monetary Fund (IMF)

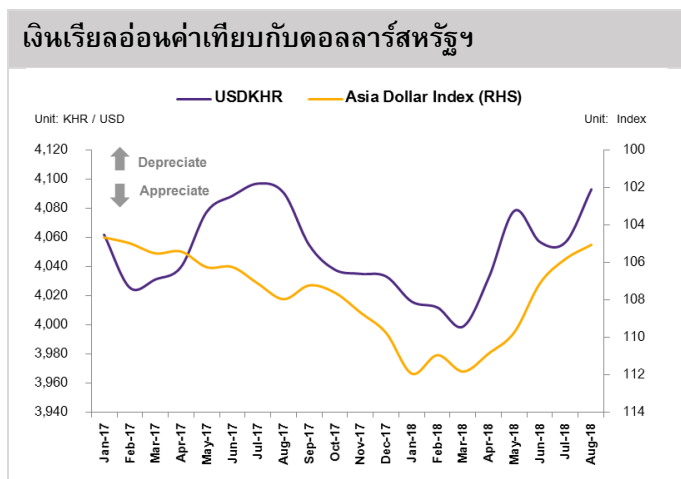
Sources: World Bank and CEIC

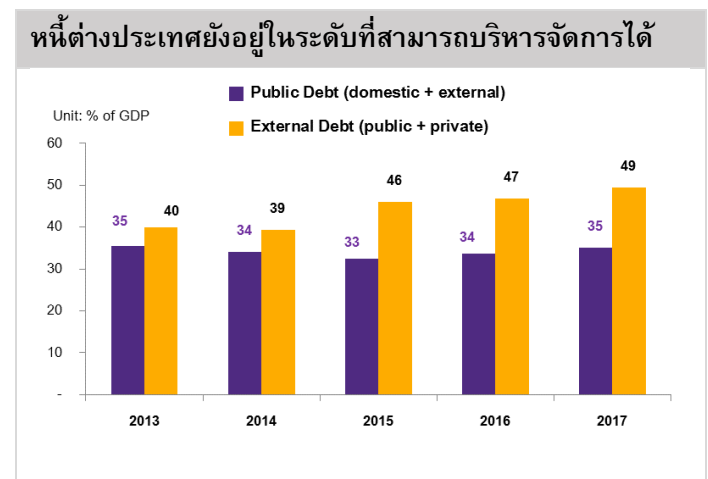
Sources: World Bank

Sources: IMF

Sources: Bloomberg

Sources: International Monetary Fund (IMF) and CEIC

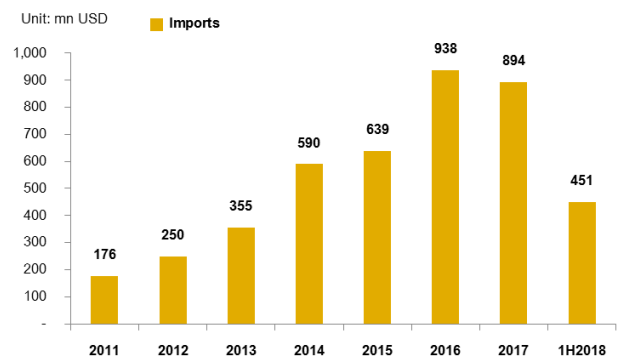
Links with Thai Economy

มูลค่าการส่งออกจากไทยไปกัมพูชา

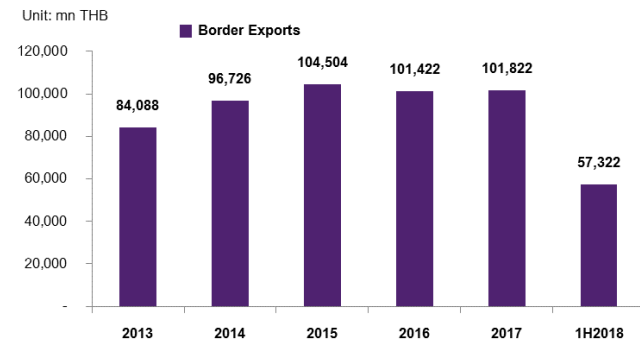
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

มูลค่าการนำเข้าจากกัมพูชามาไทย

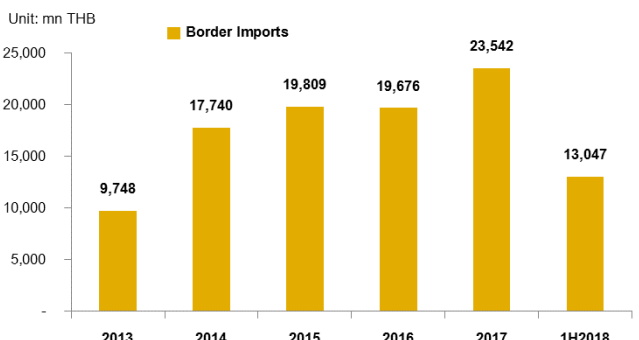
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

มูลค่าการส่งออกชายแดนจากไทยไปกัมพูชา

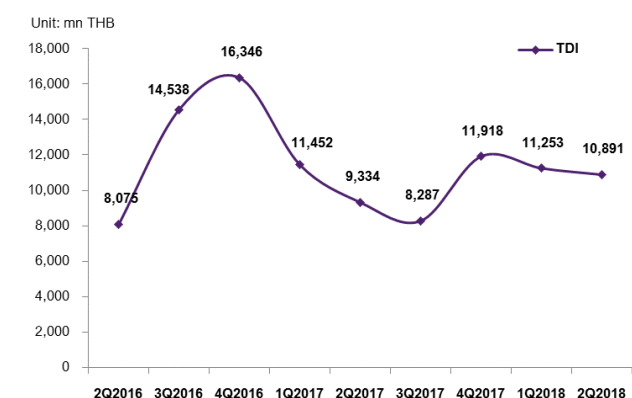
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

มูลค่าการนำเข้าชายแดนจากกัมพูชามาไทย

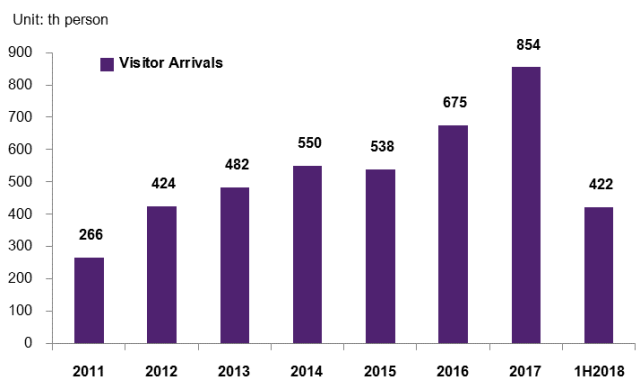
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

การลงทุนทางตรงของไทยในกัมพูชา

Sources: Bank of Thailand

จำนวนนักท่องเที่ยวจากกัมพูชาในไทย

Sources: Thailand's Department of Tourism

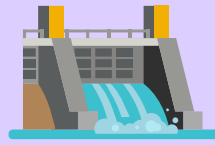
LAOS

OVERALL ECONOMY

Facts and Figures

Population (2017)	7.13 million
Labor force (2017)	3.6 million
GDP (2017)	17.15 USD billion
GDP per capita (2017)	2,568 USD
GDP by sector (2017)	Agriculture: 20.9%, Industry: 33.2%, Services: 39.1%
Top exports (2017)	Electricity 24%, Copper 20%, Electrical product 12%

Things to watch in 2018

มาตรการของภาครัฐ
หลังกรณีเขื่อนแตกใน
จังหวัดอัตตะปือ

กฎหมายการบริหาร
จัดการหนี้สาธารณะ
ซึ่งคาดว่าจะบังคับ
ใช้ในปี 2018

Macroeconomic update

Economic
Outlook

ธนาคารโลกระบุว่าเศรษฐกิจลาวขยายตัว 6.9%YOY ในปี 2017 โดยปัจจัยขับเคลื่อนหลักคือภาคการผลิต และการก่อสร้าง รวมถึงการผลิตพลังงานไฟฟ้าซึ่งคิดเป็นสัดส่วน 11% ของ GDP และมีส่วนช่วยในการขยายตัวของเศรษฐกิจ 2.5% เศรษฐกิจลาวจะยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่องด้วยแรงส่งสำคัญจากการส่งออกพลังงานไฟฟ้า โดยในช่วงไตรมาสแรกของปี 2018 การส่งออกพลังงานไฟฟ้าจากลาวมายังคู่ค้าหลักอย่างไทยเพิ่มขึ้นถึง 110%YOY และคาดว่าจะสูงขึ้นต่อเนื่อง ตามโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำใหญ่ๆ ที่จะทยอยเปิดทำการตั้งแต่ปี 2019 ทั้งนี้ สำหรับปี 2018 IMF คาดว่าเศรษฐกิจของลาวจะขยายตัวที่ 6.8% ก่อนจะเร่งตัวขึ้นเป็น 7% ในปี 2019

ความเสี่ยงสำคัญของเศรษฐกิจลาว คือการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและการขาดดุลการคลังในระดับสูง ในปี 2017 ลาวขาดดุลบัญชีเดินสะพัดลดลงอยู่ที่ -13% ของ GDP เนื่องจากการส่งออกเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม คาดว่าลาวจะขาดดุลบัญชีเดินสะพัดมากขึ้นในช่วง 3 ปีข้างหน้าจากความต้องการนำเข้าวัสดุก่อสร้างที่เพิ่มขึ้น แนวโน้มการขาดดุลอย่างต่อเนื่องบวกกับทุนสำรองระหว่างประเทศซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ยิ่งทำให้เศรษฐกิจลาวมีความเปราะบางต่อสถานการณ์ความเสี่ยงภายนอก โดย ณ สิ้นปี 2017 ทุนสำรองระหว่างประเทศของลาวรองรับการนำเข้าได้เพียง 1.3 เดือนเท่านั้น ในขณะเดียวกัน การขาดดุลทางการคลังสะสมเป็นระยะเวลานานทำให้ลาวต้องพึ่งพาเงินกู้ โดยเฉพาะจากต่างประเทศ ทำให้ในปี 2017 ระดับหนี้สาธารณะและหนี้ต่างประเทศของลาวเพิ่มขึ้นเป็น 61% และ 114% ของ GDP ตามลำดับ ซึ่งสูงที่สุดในภูมิภาค โดยราว 2 ใน 3 ของหนี้ต่างประเทศอยู่ในรูปเงินดอลลาร์สหรัฐ ทำให้ลาวมีความเสี่ยงสูงต่อความผันผวนของค่าเงิน นอกจากนี้ สัดส่วนเงินกู้ในลักษณะเงินกู้ยืมผ่อนปรนหรือดอกเบี้ยต่ำ (concessional loan) ยังมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่สัดส่วนเงินกู้ตามอัตราตลาดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สร้างแรงกดดันต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลาวในระยะข้างหน้าเนื่องจากอัตราดอกเบี้ยในตลาดโลกกำลังปรับสูงขึ้น

เหตุการณ์เขื่อนแตกในลาวสร้างความกังวลต่อเป้าหมายการเป็นแหล่งพลังงานไฟฟ้าแห่งภูมิภาคเอเชีย (Battery of Asia) กรณีเขื่อนเซเปียน-เซินน้อยแตกทำให้รัฐบาลลาวตัดสินใจระงับโครงการเขื่อนใหม่ๆ เพื่อทบทวนแผนพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำ พร้อมทั้งจัดตั้งคณะทำงานตรวจสอบคุณภาพเขื่อนทั่วประเทศ มาตรการดังกล่าวของภาครัฐอาจทำให้โครงการเขื่อนบางแห่งเกิดความล่าช้า และอาจทำให้โครงการเขื่อนในอนาคตมีต้นทุนสูงขึ้น (อ่านต่อที่ Box: กรณีเขื่อนแตกจะส่งผลกระทบต่อภาคพลังงานในลาวอย่างไรบ้าง?)

Financial markets

รายงานของธนาคารโลกเผยว่าภาคธนาคารลาวกำลังเผชิญความท้าทาย 3 ประการ ข้อแรก ภาคธนาคารในภาพรวมยังทำกำไรได้ดี แต่ธนาคารเอกชน รวมถึงธนาคารพาณิชย์ของรัฐบางแห่ง (SOCBs) ยังมีอัตราส่วนกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) น้อยกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ 8% สะท้อนว่าภาคธนาคารลาวยังคงอ่อนแอเนื่องจาก SOCBs กุมสินทรัพย์ภาคธนาคารของลาวถึง 42% ข้อที่สอง ระดับหนี้เสีย (NPLs) ที่เพิ่มสูงขึ้นกำลังบั่นทอนคุณภาพเงินกู้ในลาว โดยในปี 2017 ยอด NPLs ต่อเงินกู้ทั้งหมดอยู่ที่ระดับ 3.1% ซึ่งคาดว่าจะต่ำกว่าความเป็นจริง เพราะตัวเลขดังกล่าวยังไม่รวมหนี้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐบาล ข้อที่สาม อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ในภาคธนาคารลาวกำลังปรับลดลง โดยอยู่ที่ระดับ 0.5% ในปี 2017 ต่ำกว่าตัวเลขของประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค ตัวเลขดังกล่าวส่งสัญญาณว่าภาคธนาคารลาวยังคงเปราะบาง และยังต้องการการควบคุมดูแลที่เข้มงวดจากธนาคารกลาง (BOL)

Law & Regulation

ลาวปรับปรุงกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา (IP) และเพิ่มระยะเวลาการยกเว้นภาษีสำหรับการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZs) กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญานับใหม่เริ่มบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2018 โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมธุรกิจ SMEs รวมถึงการวิจัยและพัฒนา แม้กฎหมายฉบับใหม่จะไม่ได้สร้างการเปลี่ยนแปลงมากนัก แต่ก็แสดงให้เห็นถึงความพยายามของภาครัฐที่ต้องการปรับปรุงระบบกฎหมายของประเทศให้เป็นไปตามมาตรฐานโลกมากขึ้น โดยข้อกฎหมายหลักๆ ที่มีการแก้ไข ได้แก่ การเพิ่มรูปแบบเครื่องหมายการค้าให้หลากหลายมากขึ้น และปรับปรุงเงื่อนไขความหลากหลายของพันธุ์พืชให้เป็นไปตามมาตรฐานของอนุสัญญาว่าด้วยสหภาพระหว่างประเทศเพื่อการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ (UPOV) นอกจากนี้ทางการลาวยังสนับสนุนการลงทุนใน SEZs โดยเพิ่มระยะเวลาการยกเว้นภาษีกำไรในหลายอุตสาหกรรม และยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับผู้ลงทุนพัฒนาในพื้นที่ SEZs

EIC's view

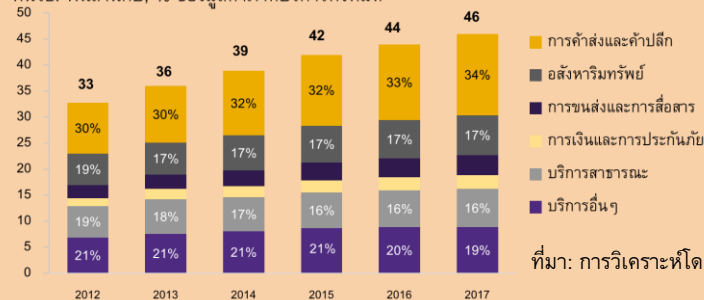
เศรษฐกิจลาวกำลังเปลี่ยนผ่านจากการพึ่งพาภาคการผลิตเป็นภาคบริการ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาภาคบริการมีมูลค่าคิดเป็นสัดส่วนราว 40% ของ GDP และมีส่วนช่วยในการขยายตัวของเศรษฐกิจ 1.8% ในปี 2017 การค้าส่งและค้าปลีกถือเป็นส่วนสำคัญในภาคบริการลาว ด้วยอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี 9.8% ในช่วงปี 2012-2017 ถือเป็นอีกโอกาสทางธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการไทยที่ต้องการขยายตลาดหรือส่งออกสินค้าไปยังตลาดลาว จากการศึกษาของ EIC พบว่าสินค้าไทยเป็นที่นิยมในตลาดลาว โดยผู้บริโภคมองว่าสินค้าไทยมีคุณภาพในราคาที่จับต้องได้

การขยายตัวของภาคค้าส่งและค้าปลีกยังเอื้อประโยชน์ต่อการค้าชายแดนจากไทยไปลาว ในช่วงครึ่งแรกของปี 2018 มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทยและลาวเพิ่มขึ้น 6.3%YOY สินค้าส่งออกหลักจากไทยที่ขยายตัวดี ได้แก่ น้ำมันดีเซล สินค้าปศุสัตว์ และเนื้อไก่ ทั้งนี้ เศรษฐกิจลาวที่ยังเติบโตต่อเนื่องจะช่วยผลักดันการขยายตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ และส่งผลบวกต่อการค้าชายแดนกับไทย จากการประมาณการของ IMF เศรษฐกิจลาวจะยังรักษาระดับการเติบโตที่สูงราว 6.8-7% ต่อไปในอีก 5 ปีข้างหน้า

รูปที่ 1: ภาคบริการของลาวขยายตัวนำโดยการค้าส่งและปลีก

มูลค่าภาคบริการของลาว

หน่วย: พันล้านบาท, % ของมูลค่าภาคบริการทั้งหมด

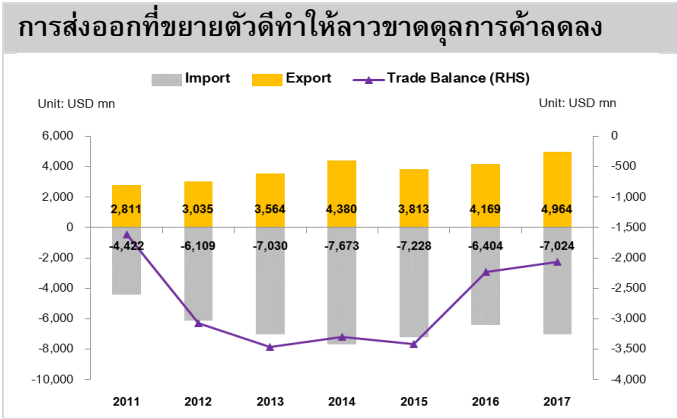

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของสำนักงานสถิติลาว

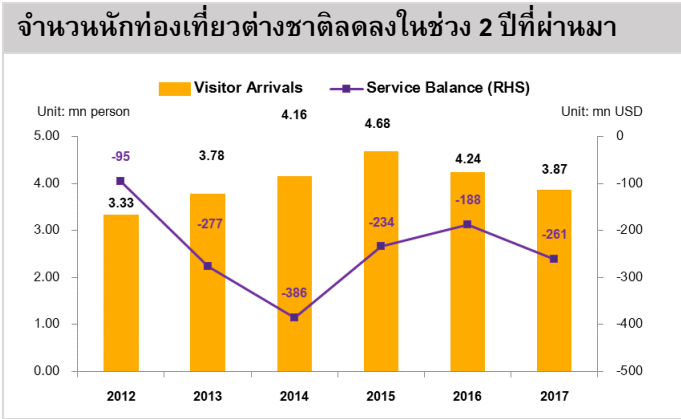
Laos' Key Indicators

Domestic Demand	Unit	2012	2013	2014	2015	2016	2017F	2018F
Real GDP	% YOY	7.8	8.0	7.6	7.3	7.0	6.8	6.8
Consumer price index	%	4.7	6.7	2.4	0.9	2.5	0.1	2.6
Current account balance	% of GDP	-26.0	-28.4	-20.0	-18.0	-12.0	-13.0	-14.9
Policy rate (end of period)	%	5.0	5.0	5.0	4.5	4.25	4.0	-

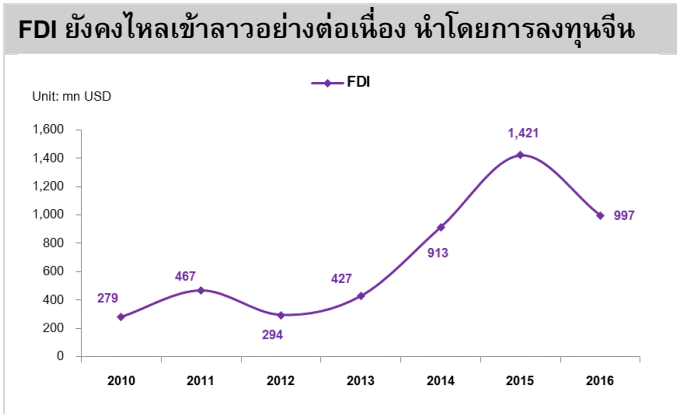
Sources: International Monetary Fund (IMF) and Bank of the Lao PDR

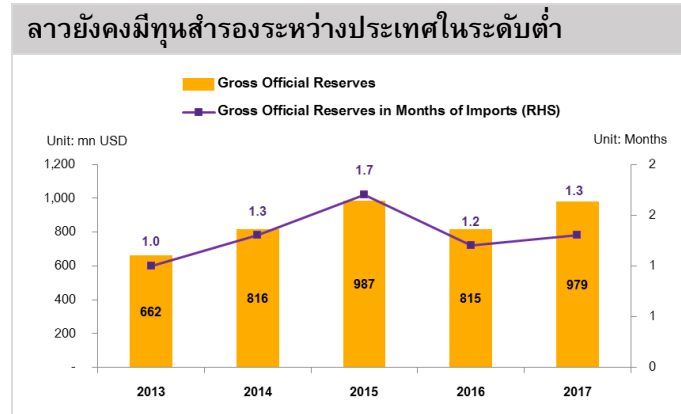
Sources: International Monetary Fund (IMF)

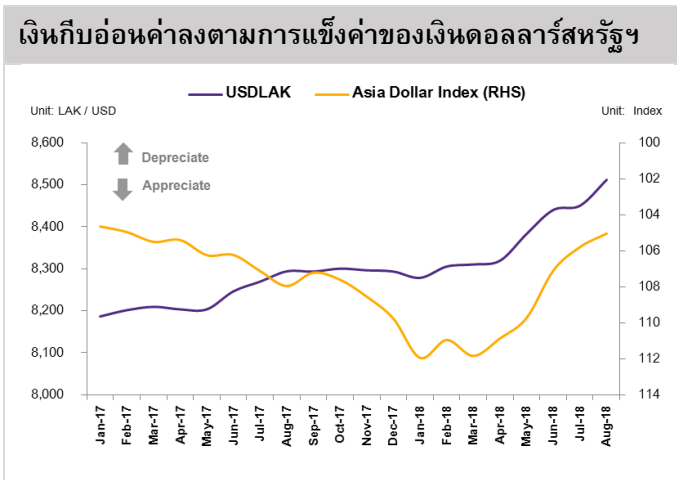
Sources: World Bank and CEIC

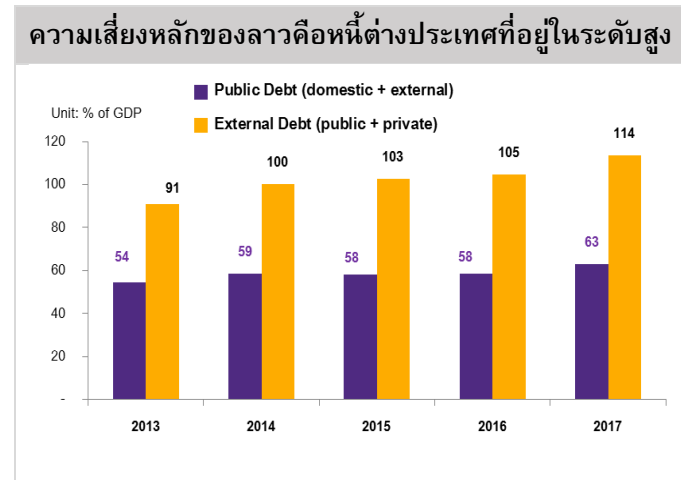
Sources: World Bank

Sources: IMF

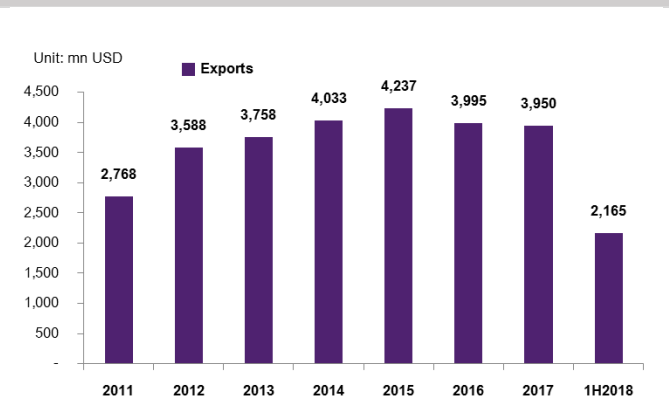
Sources: Bloomberg

Sources: International Monetary Fund (IMF) and CEIC

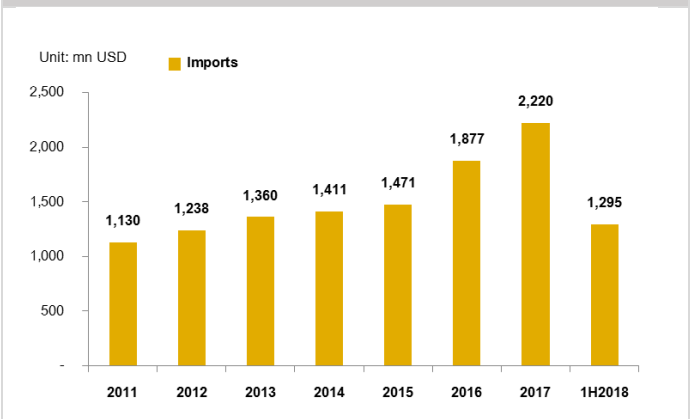
Links with Thai Economy

มูลค่าการส่งออกจากไทยไปลาว

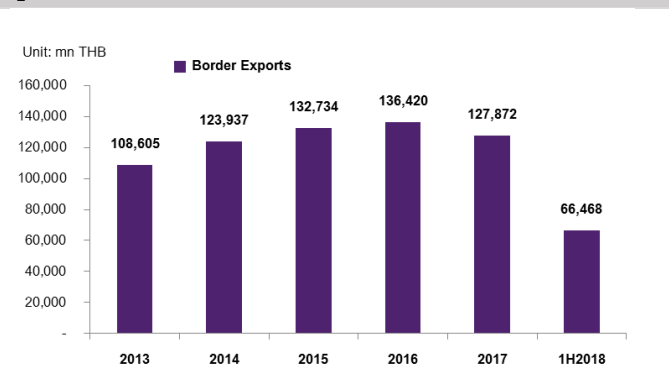
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

มูลค่าการนำเข้าจากลาวมาไทย

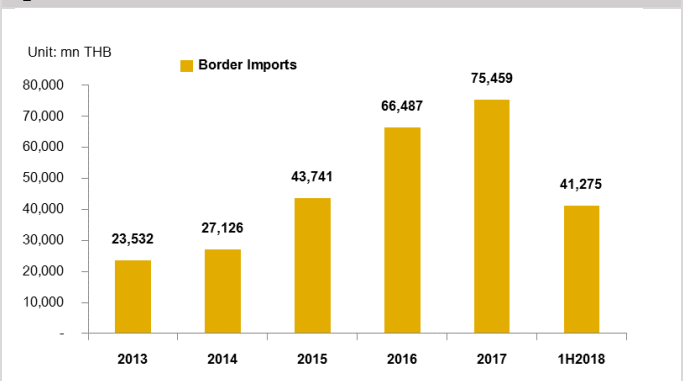
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

มูลค่าการส่งออกชายแดนจากไทยไปลาว

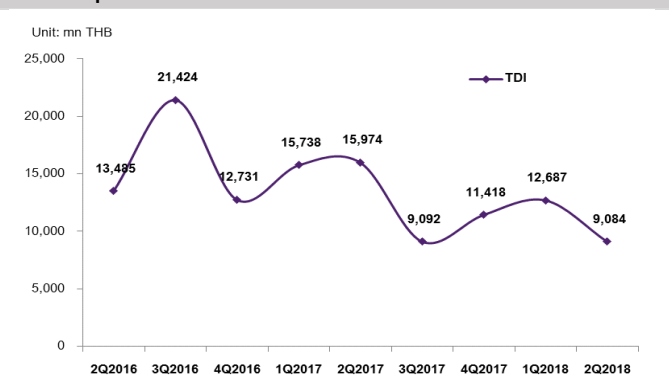
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

มูลค่าการนำเข้าชายแดนจากลาวมาไทย

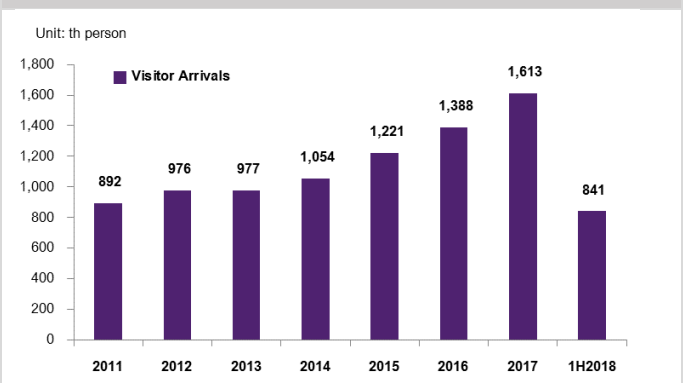
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

การลงทุนทางตรงของไทยในลาว

Sources: Bank of Thailand

จำนวนนักท่องเที่ยวลาวในไทย

Sources: Thailand's Department of Tourism

BOX

กรณีเขื่อนแตกจะส่งผลกระทบกับภาคพลังงานในลาวอย่างไรบ้าง?

กรณีเขื่อนแตกในเดือนกรกฎาคมอาจส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการเป็น ‘Battery of Asia’ หรือการเป็นแหล่งพลังงานแห่งอาเซียนของลาว เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2018 สันเขื่อนดินของเขื่อนเซเปียน-เซินน้อยพังลง ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันในบริเวณทางตอนใต้ของลาว ทั้งยังก่อความเสียหายในบางพื้นที่ของกัมพูชาและพื้นที่เพาะปลูกบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงในเวียดนาม ทั้งนี้ เขื่อนเซเปียน-เซินน้อยตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่างในแขวงอัตตะปือ ก่อนเกิดเหตุ การก่อสร้างเขื่อนเซเปียน-เซินน้อยมีความคืบหน้าไปแล้ว 90% และเตรียมเปิดทำการในช่วงต้นปี 2019 โดยมีกำลังการผลิตไฟฟ้า 410 MW ความล่าช้าของโครงการเขื่อนเซเปียน-เซินน้อยคาดว่าจะทำให้ลาวสูญเสียรายได้จากการขายไฟฟ้าราว 2,023 GWh ต่อปี

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้รัฐบาลลาวสั่งระงับโครงการเขื่อนใหม่ ๆ และจัดตั้งคณะทำงานเพื่อตรวจสอบคุณภาพเขื่อน ในวันที่ 7 สิงหาคม รัฐบาลลาวประกาศตรวจสอบคุณภาพการก่อสร้างเขื่อนทั่วประเทศ ทั้งที่ก่อสร้างเสร็จแล้วและอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง รัฐบาลลาวยังสั่งทบทวนแผนพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำ ซึ่งมาตรการดังกล่าวอาจทำให้โครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำมีต้นทุนสูงขึ้นเพื่อรับรองความปลอดภัยในการก่อสร้าง และขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติโครงการเขื่อนในอนาคตอาจใช้เวลานานขึ้น

รูปที่ 2: โครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำในลาว

ประเภทของโครงการ	จำนวนโครงการ	กำลังการผลิตติดตั้ง (MW)	กำลังการผลิตไฟฟ้า (GWh/ปี)
โครงการที่ดำเนินการผลิตแล้ว	40	6290	33,590
โครงการที่กำลังก่อสร้าง คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี 2020	50	5820	27,502
คาดว่าจะเริ่มผลิตไฟฟ้าได้ภายในปี 2025	35	4147	20,106
คาดว่าจะเริ่มผลิตไฟฟ้าได้ภายในปี 2030	58	4434	18,272
โครงการที่ลงนาม MOU แล้ว	246	8480	30,119
Total	429	29,171	129,589

ที่มา: รายงานการพัฒนาไฟฟ้าพลังงานน้ำ จัดทำโดยกระทรวงพลังงานและเหมืองแร่ลาว (2016)

การตรวจสอบคุณภาพเขื่อนอาจส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการเป็นแหล่งพลังงานไฟฟ้าแห่งภูมิภาคของลาว หากโครงการเขื่อนยังคงถูกระงับต่อไป ภายใต้นโยบาย “Battery of Asia” ลาววางแผนที่จะมีโรงงานผลิตพลังงานน้ำ 90 แห่งทั่วประเทศภายในปี 2020 รวมกำลังการผลิตติดตั้ง 12,110 MW และกำลังการผลิตไฟฟ้าถึง 61,092 GWh ต่อปี (รูปที่ 2) แผนการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายของลาวในการก้าวขึ้นเป็นประเทศรายได้ปานกลางภายในอีก 2 ปีข้างหน้า อย่างไรก็ตาม กระบวนการตรวจสอบคุณภาพเขื่อนอาจทำให้โครงการเกิดความล่าช้าและทำให้ลาวไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่วางไว้

EIC's view

ความล่าช้าของโครงการเขื่อนอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของลาว เนื่องจากพลังงานไฟฟ้าถือเป็นส่วนสำคัญของภาคการส่งออกและภาคอุตสาหกรรมในประเทศ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกไฟฟ้ากลายเป็นแรงส่งสำคัญของภาคส่งออกลาว โดยมีมูลค่าเป็นส่วน 26% ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด (รูปที่ 3) ในขณะที่อุตสาหกรรมพลังงานคิดเป็นส่วน 11% ใน GDP ประเทศ (รูปที่ 4) ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนว่าภาคพลังงานมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจลาว ดังนั้น การสูญเสียรายได้จากพลังงานไฟฟ้าจำนวนมหาศาลจึงมีผลกระทบทางลบต่อแนวโน้มการเติบโตของเศรษฐกิจลาวในระยะกลาง เนื่องจากลาวยังขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการคลังในระดับสูง แต่สำหรับในช่วง 2-3 ปีข้างหน้า คาดว่าโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำขนาดใหญ่ที่กำลังก่อสร้างตามแผนเดิมจะช่วยลดผลกระทบจากมาตรการของภาครัฐ โครงการเขื่อนหลักที่จะเปิดทำการในปี 2019 ได้แก่ เขื่อนไซยะบุรี และเขื่อนน้ำเจียว 1 ซึ่งจะช่วยเพิ่มกำลังการผลิตไฟฟ้าราว 1,575 MW โดยไฟฟ้าที่ผลิตได้ส่วนใหญ่จะส่งออกมายังประเทศไทย

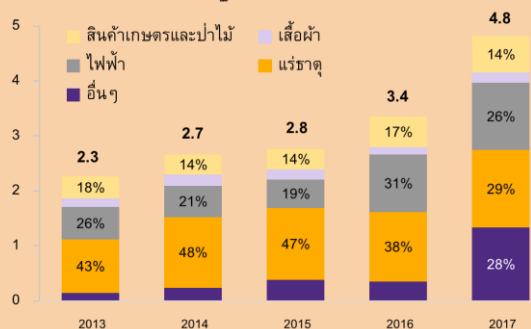
สำหรับภาครัฐ การตรวจสอบคุณภาพเขื่อนอาจทำให้ต้นทุนของโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำยิ่งสูงขึ้น เพื่อรับรองความปลอดภัยในการก่อสร้างและความคงทนของเขื่อน นอกจากนี้ รัฐบาลลาวอาจเพิ่มมาตรการการตรวจสอบโครงการที่เข้มงวดกว่าเดิม ทำให้โครงการเขื่อนในอนาคตต้องใช้ระยะเวลาในการอนุมัตินานขึ้น ประเด็นด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมถือเป็นอีกปัจจัยที่อาจมีผลต่อการพิจารณาอนุมัติโครงการเขื่อน โดยกรณีเขื่อนเซเปียน-เซินน้ำน้อยในเดือนกรกฎาคม ทำให้เกิดกระแสวิจารณ์อย่างหนักถึงผลกระทบของโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำต่อชุมชน สัตว์ป่าและสัตว์น้ำ

ในขณะเดียวกัน โครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนอาจกลายเป็นโอกาสธุรกิจใหม่ในลาว เนื่องจากภาครัฐอาจหันไปให้ความสนใจกับโครงการไฟฟ้าพลังงานทดแทนอื่นๆ มากขึ้น เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานลม ปัจจุบัน รัฐบาลลาวได้อนุมัติโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทนแล้วแห่งทั่วประเทศ ตัวอย่างเช่น โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ในแขวงเซกอง กำลังการผลิตไฟฟ้า 300-350 MW และโครงการผลิตไฟฟ้าพลังงานลม ในแขวงสะหวันนะเขต แขวงคำม่วน และแขวงเซกอง ซึ่งมีกำลังการผลิตไฟฟ้ารวม 600 MW โดยไฟฟ้าที่ผลิตได้ส่วนใหญ่จะส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เช่นเดียวกับไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ อย่างไรก็ตาม ภาคพลังงานในลาวอาจเผชิญความเสี่ยงในกรณีที่ทางการลาวไม่สามารถหาผู้ซื้อพลังงานไฟฟ้าได้ในอนาคตหลังหมดสัญญา หรือไม่สามารถรักษาราคาขายในระดับที่ทำกำไรได้

รูปที่ 3: พลังงานไฟฟ้าเป็นสินค้าส่งออกหลักของลาวในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

มูลค่าการส่งออกลาว รายสินค้า

หน่วย: พันล้านดอลลาร์สหรัฐ, % ของการส่งออกลาว

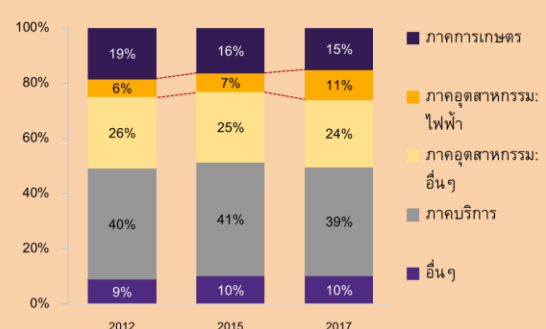

การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของธนาคารกลางลาว

รูปที่ 4: สัดส่วนของรายได้จากไฟฟ้าต่อ GDP เพิ่มขึ้นจาก 6% ในปี 2012 เป็น 11% ในปี 2017

โครงสร้างของเศรษฐกิจลาว

หน่วย: % ของ GDP

Facts and Figures

Population (2017)	55.12 million
Labor force (2017)	22.3 million
GDP (2017)	66.96 USD billion
GDP per capita (2017)	1,272 USD
GDP by sector (2017)	Agriculture: 24.8%, Industry: 35.4%, Services: 39.9%
Top exports (2017)	Oil & Gas 27%, Textile 14%, Cereal 10%

Things to watch in 2018

การอ่อนค่าอย่างรุนแรงของเงินจ๊าด และ
มาตรการรักษาเสถียรภาพค่าเงินของ CBM

Macroeconomic update

Economic Outlook

เศรษฐกิจเมียนมามีแนวโน้มอยู่ในทิศทางบวกและคาดว่าจะขยายตัวราว 7% ในปีงบประมาณ 2018/19² แต่ความเสี่ยงต่อเศรษฐกิจเริ่มก่อตัว ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลักคือภาคการเกษตรที่ฟื้นตัว การส่งออกที่ปรับตัวดีขึ้น และการใช้จ่ายของภาครัฐที่เพิ่มขึ้น การส่งออกข้าวและเครื่องนุ่งห่มจะขยายตัวต่อเนื่องจากปีที่แล้ว แม้ว่าจะมีความไม่แน่นอนในสถานการณ์การค้าโลก แต่การค้าระหว่างไทยและเมียนมามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นภายใต้ข้อตกลงความร่วมมือของทั้งสองประเทศที่จะเพิ่มมูลค่าการค้าเป็นเท่าตัวภายในปี 2022 จากปัจจุบันที่ 6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) และการท่องเที่ยวของเมียนมาคาดว่าจะเติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยในปีงบประมาณ 2017/2018 FDI ลดลง 14%YOY อยู่ที่ 5.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ตัวเลขนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าเมียนมาจากสหรัฐ และสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการใช้จ่ายสูง ลดลง 15%YOY อย่างไรก็ตาม ผลสำรวจของ Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce and Industry ในไตรมาสที่ 2 ของปี 2018 ระบุว่าความเชื่อมั่นนักลงทุนในเมียนมาลดลง เป็นผลมาจากนโยบายเศรษฐกิจที่ไม่ชัดเจนและปัญหาสิทธิมนุษยชนชาวโรฮิงญาในรัฐยะไข่ที่ยืดเยื้อ เงินจ๊าดที่อ่อนค่า ข้อจำกัดการเข้าถึงบริการของธนาคารและอัตราภาษีและภาษีนำเข้าที่สูง

รัฐบาลเมียนมาเผยแพร่การขาดดุลงบประมาณ ปี 2018/19 สูงที่สุดในรอบ 7 ปี พร้อมประกาศใช้มาตรการส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศ งบประมาณรายจ่ายมีมูลค่า 24.9 ล้านล้านจ๊าด ขณะที่ประมาณการรายได้อยู่ที่ 20 ล้านล้านจ๊าด ส่งผลให้ขาดดุลการคลัง 4.9 ล้านล้านจ๊าด หรือราว 5% ของ GDP การใช้จ่ายของภาครัฐมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะระบบไฟฟ้า พลังงานและการขนส่ง รวมถึงการพัฒนาสวัสดิการสังคมในด้านการศึกษาและสาธารณสุข ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนและส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศ รัฐบาลเมียนมาได้พยายามเปิดเสรีภาคธุรกิจมากขึ้นสำหรับนักลงทุนชาวต่างชาติ เช่น การเปิดเสรีภาคธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก โดยได้ประกาศรายการสินค้า 24 รายการที่ได้รับอนุญาต ได้แก่ อาหาร สินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องใช้ในบ้าน ไปจนถึงสินค้าอุตสาหกรรมขั้นกลาง และยานยนต์ นอกจากนี้ นับตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2018 รัฐบาลเมียนมาเริ่มให้วีซ่าฟรีแก่ชาวจีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการเดินทางเพื่อทำธุรกิจในเมียนมา ซึ่งสอดคล้องกับการเพิ่มการมีส่วนร่วมของชาวต่างชาติภายใต้ Myanmar Companies Law 2017 ฉบับใหม่

² ปีงบประมาณใหม่ของเมียนมา คือ ตุลาคม 2018 – กันยายน 2019

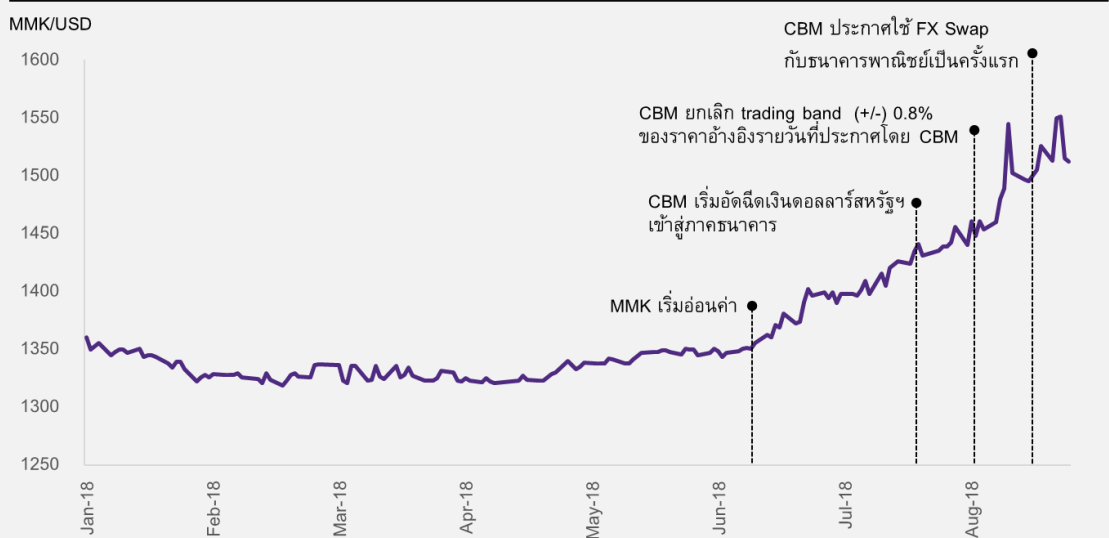
การอ่อนค่าลงอย่างต่อเนื่องของเงินบาทเพิ่มความเปราะบางทางเศรษฐกิจของเมียนมา นับตั้งแต่ต้นเดือนมิถุนายน 2018 เงินบาทอ่อนค่าลงอย่างมากถึง 13%YTD เทียบกับดอลลาร์สหรัฐ โดยมีสาเหตุหลักได้แก่ การขาดแคลนเงินดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากการขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้นและเงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติลดลง ประกอบกับการแข็งค่าของดอลลาร์สหรัฐ การอ่อนค่าลงอย่างต่อเนื่องของเงินบาทอาจทำให้การขาดดุลทางการค้าแย่ลงไปอีก เพราะความต้องการต่อสินค้านำเข้า สินค้าวัตถุดิบและสินค้าทุนที่ยังคงอยู่ในระดับสูง ราคาสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้นจะยิ่งกดดันอัตราเงินเฟ้อซึ่งอยู่ที่ 5.5% ในปีงบประมาณ 2017/18 ซึ่งเป็นระดับที่สูงอยู่แล้ว นอกจากนี้ การอ่อนค่าลงของเงินบาทจะกระทบความสามารถในการชำระหนี้ในสกุลเงินต่างประเทศหรือคิดเป็น 3.6% ของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลทั้งหมดในปีงบประมาณ 2018/19

ธนาคารกลางแห่งเมียนมา (CBM) พยายามรักษาเสถียรภาพของค่าเงินบาทด้วยมาตรการใหม่ที่มีส่วนช่วยพัฒนาภาคการธนาคารและภาคการเงิน (รูปที่ 5) ตั้งแต่วันที่ 27 กรกฎาคม 2018 CBM ได้อัดฉีดเงินกว่า 7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจผ่านการประมูลของธนาคารพาณิชย์ แต่เงินบาทก็ยังคงอ่อนค่าลงอย่างต่อเนื่อง ภายหลังในเดือนสิงหาคม CBM ได้ประกาศยกเลิกข้อบังคับที่กำหนดให้ตลาดเงินสามารถซื้อขายเงินบาทได้ในราคาที่มากกว่าหรือน้อยกว่าไม่เกิน (+/-) 0.8% ต่อวันจากราคาอ้างอิงที่ธนาคารกลางประกาศในแต่ละวัน การยกเลิกกรอบควบคุมดังกล่าวส่งผลให้เงินบาทสามารถเคลื่อนไหวตามมูลค่าจริงที่กำหนดโดยตลาดและเป็นก้าวสำคัญที่นำไปสู่การมีระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว นอกจากนี้ CBM ยังได้ประกาศใช้ FX Swap กับธนาคารพาณิชย์เป็นครั้งแรกเพื่อบริหารสภาพคล่อง และยังวางแผนที่จะพัฒนาตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพื่อรักษาเสถียรภาพให้แก่เงินบาทต่อไป อย่างไรก็ตาม ตลาดการเงินและสถาบันการเงินของเมียนมายังมีขนาดค่อนข้างเล็กและยังอยู่ในช่วงแรกของการพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกับตลาดของประเทศเพื่อนบ้าน (อ่านเพิ่มเติมที่ Box : ทำความรู้จักภาคการธนาคารของเมียนมา)

รูปที่ 5: แม้ว่า CBM จะใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อรักษาเสถียรภาพอัตราแลกเปลี่ยน แต่เงินบาทเมียนมายังคงอ่อนค่าต่อเนื่อง

เงินบาทเมียนมาต่อดอลลาร์สหรัฐ

ที่มา: การวิเคราะห์ของอีไอซีจากข้อมูลของ Bloomberg

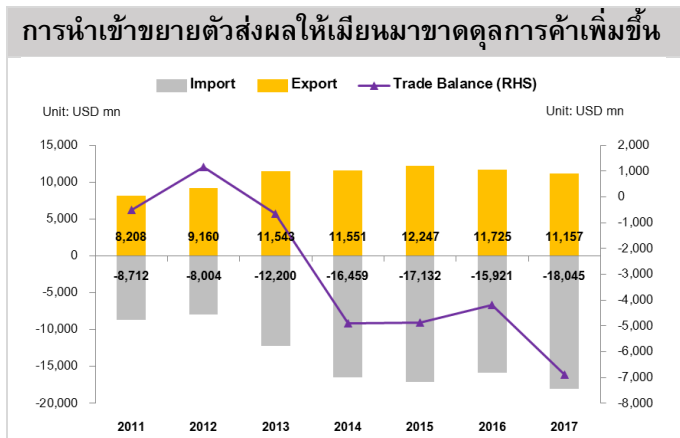
EIC's view

การลงทุนในสินค้าอุปโภคบริโภคและสินค้าวัตถุดิบเพื่ออุตสาหกรรมในเมียนมามีแนวโน้มขยายตัวสูงเนื่องจากรัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการส่งออกและการทดแทนสินค้านำเข้า ความต้องการสินค้านำเข้าในเมียนมายังคงอยู่ในระดับสูงแม้ว่าระดับราคาสินค้าเหล่านี้จะเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากค่าเงินจ๊าตอ่อนค่าลง การส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลและการเปิดเสรีการค้าส่งและค้าปลีกจะเพิ่มโอกาสทางธุรกิจแก่บริษัทไทยที่ขยายฐานการผลิตและการขายในตลาดเมียนมา โดยรวมถึงสินค้าทั้งอาหารและเครื่องดื่ม วัตถุดิบ เช่น เหล็กและพลาสติก ไปจนถึงเครื่องจักรและชิ้นส่วน และยานยนต์และชิ้นส่วน ซึ่งล้วนเป็นสินค้าส่งออกหลักจากไทยไปเมียนมาในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ นักลงทุนไทยยังอาจพิจารณาที่จะจัดตั้งธุรกิจเพื่อการส่งออกในเมียนมา เนื่องจากเมียนมายังคงได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรภายใต้โครงการ GSP จากสหรัฐฯ และสหภาพยุโรป

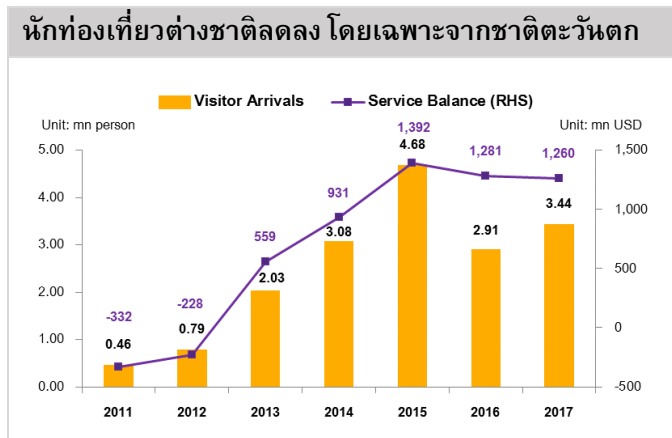
Myanmar's Key Indicators

Domestic Demand	Unit	2012	2013	2014	2015	2016	2017F	2018F
Real GDP	% YOY	7.3	8.4	8.0	7.0	5.9	6.7	6.9
Consumer price index	%	4.7	6.4	6.1	8.4	7.0	5.5	5.8
Current account balance	% of GDP	-4.0	-4.9	-2.2	-5.1	-3.9	-5.3	-5.4
Policy rate (end of period)	%	10	10	10	10	10	10	-

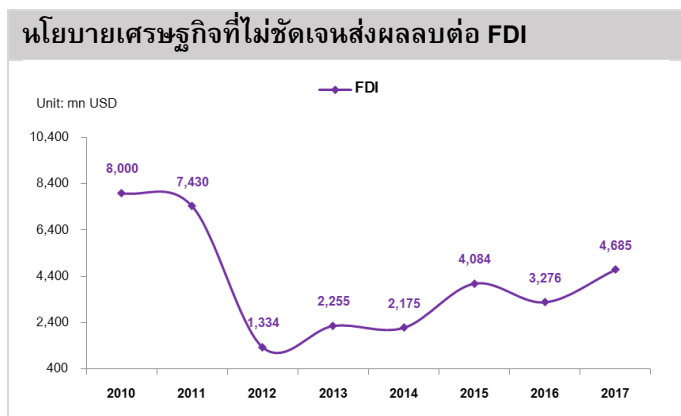
Sources: International Monetary Fund (IMF) and The Central Bank of Myanmar

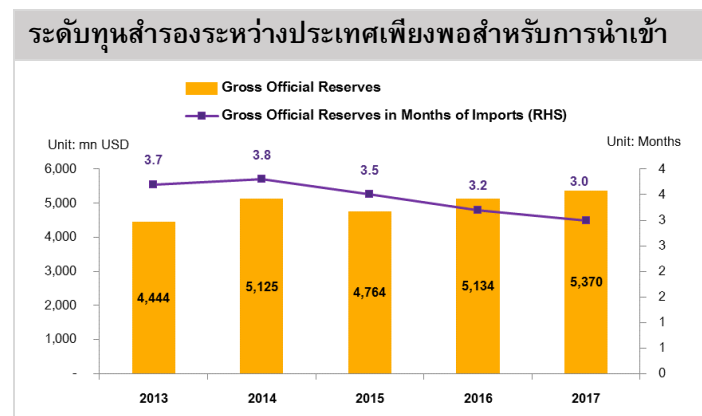
Sources: International Monetary Fund (IMF)

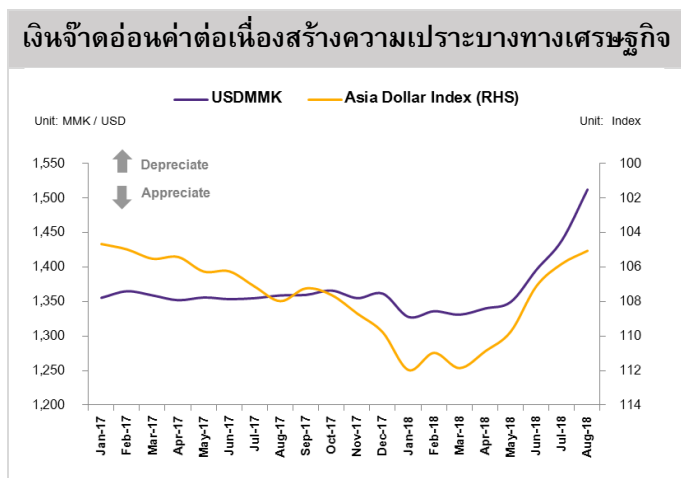
Sources: World Bank and CEIC

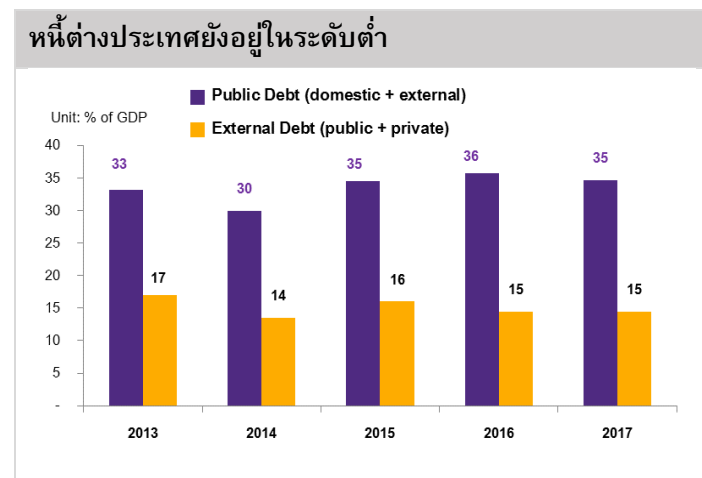
Sources: World Bank

Sources: IMF

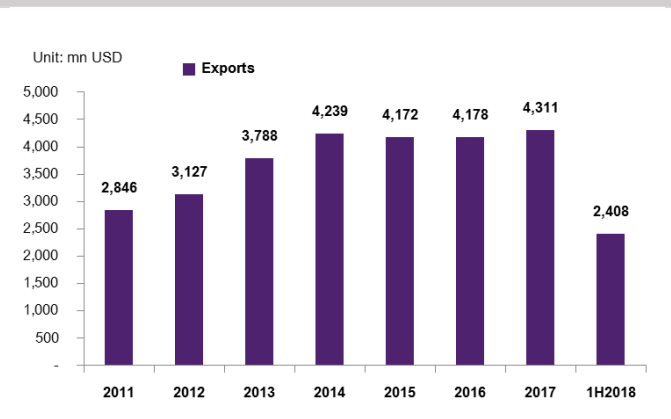
Sources: Bloomberg

Sources: International Monetary Fund (IMF) and CEIC

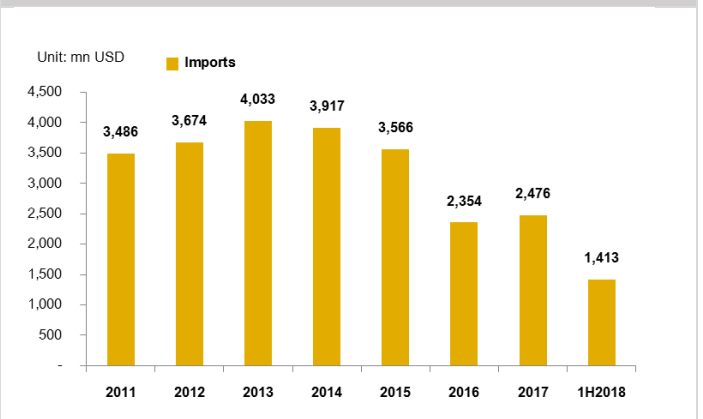
Links with Thai Economy

มูลค่าการส่งออกจากไทยไปเมียนมา

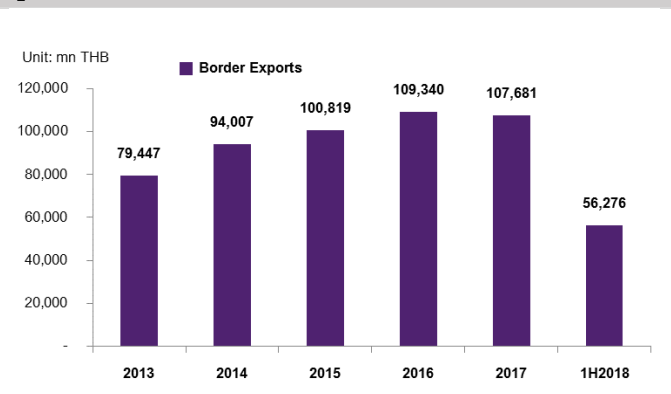
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

มูลค่าการนำเข้าจากเมียนมาไทย

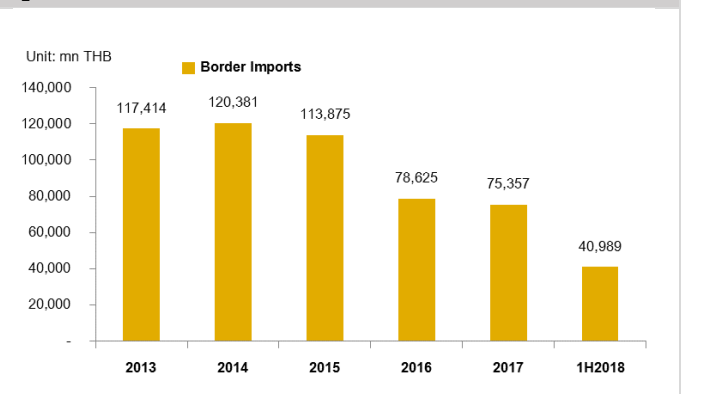
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

มูลค่าการส่งออกชายแดนจากไทยไปเมียนมา

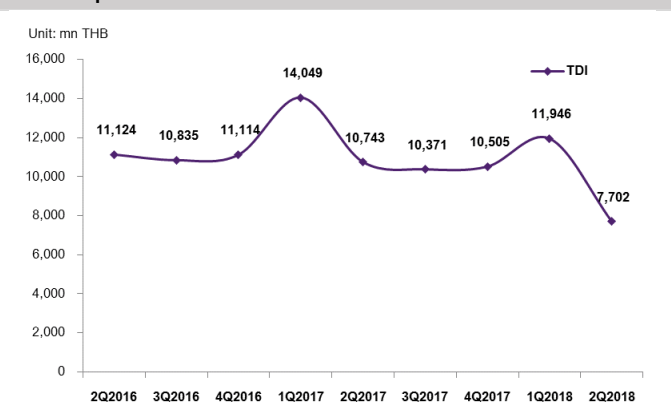
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

มูลค่าการนำเข้าชายแดนจากเมียนมาไทย

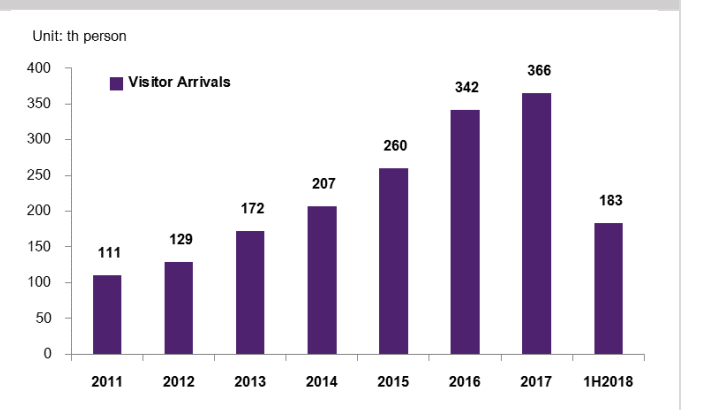
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

การลงทุนทางตรงของไทยในเมียนมา

Sources: Bank of Thailand

จำนวนนักท่องเที่ยวเมียนมาในไทย

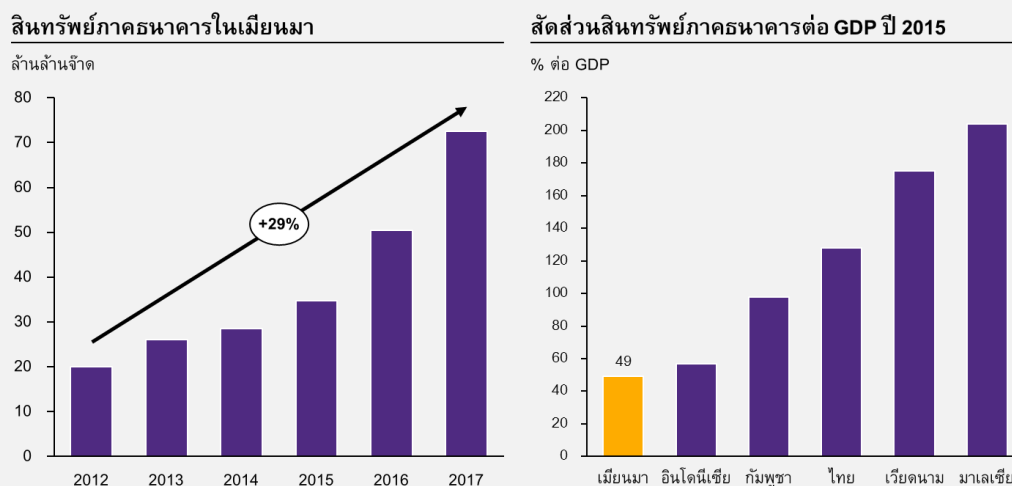
Sources: Thailand's Department of Tourism

BOX

ทำความรู้จักภาคการธนาคารของเมียนมา

ภาคการธนาคารของเมียนมาขยายตัวอย่างก้าวกระโดดแต่ยังคงมีขนาดเล็กที่สุดในอาเซียน สินทรัพย์ภาคธนาคารของเมียนมาคิดเป็นสัดส่วนเพียง 49% ของ GDP ในปี 2015 ซึ่งเป็นระดับที่ต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ภาคธนาคารของเมียนมามีอัตราการเติบโตสูงที่สุดในภูมิภาค ด้วยอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของสินทรัพย์ภาคธนาคาร 29% ต่อปีในช่วงปี 2012-2017 (รูปที่ 6) ปัจจัยสนับสนุนการขยายตัวของสินทรัพย์ภาคธนาคารของเมียนมาคือความต้องการสินเชื่อที่เพิ่มมากขึ้นในตลาดในประเทศ โดยสัดส่วนสินเชื่อต่อ GDP อยู่ที่ 40% ณ เดือนกันยายน 2017 ซึ่งนับว่าอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้ ธนาคารสัญญาดีเมียนมามีบทบาทสำคัญต่อภาคธนาคารและเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีสัดส่วนสินทรัพย์ถึง 95% ของสินทรัพย์ภาคธนาคารทั้งหมด ขณะที่ธนาคารต่างประเทศส่วนใหญ่ยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดของกฎหมาย

รูปที่ 6: สินทรัพย์ภาคธนาคารของเมียนมาเติบโตอย่างรวดเร็วจากฐานต่ำ

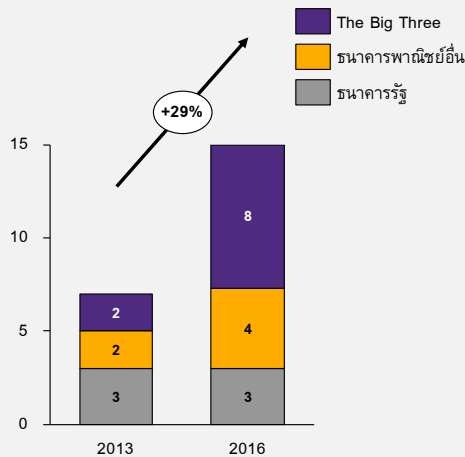
ที่มา: การวิเคราะห์ของอีไอซีจากข้อมูลของ Central Bank of Myanmar และ Myanmar Banking Sector 2025: The Way Forward (เมษายน 2016)

ธนาคารกลางเมียนมาซึ่งมีบทบาทหลักในภาคธนาคารของประเทศคือปัจจัยขับเคลื่อนหลักของการขยายตัวของภาคธนาคารของเมียนมา ปัจจุบัน มีธนาคารท้องถิ่นอยู่ 28 ธนาคารแบ่งเป็นเป็นธนาคารรัฐ 4 ธนาคาร (State-owned banks : SOBs) และธนาคารเอกชน 24 ธนาคาร แม้ว่าสัดส่วนสินทรัพย์ของธนาคารรัฐต่อสินทรัพย์ของภาคธนาคารทั้งหมดจะลดน้อยลง แต่ธนาคารรัฐยังคงมีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจของเมียนมา ด้วยการปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้แก่ภาครัฐและภาคเกษตร ในส่วนของธนาคารเอกชน ธนาคารรายใหญ่ 3 ธนาคารถือครองส่วนแบ่งตลาดภาคธนาคารเอกชนกว่า 60% และเป็นผู้ให้สินเชื่อรายใหญ่แก่ภาคเอกชนของประเทศ โดยเฉพาะธุรกิจการก่อสร้าง การผลิต การค้าและการบริการ สินเชื่อโดยธนาคารเอกชนได้ขยายตัวเฉลี่ย 29% ต่อปี จากมูลค่า 7 ล้านล้านจัตในปี 2013 เป็น 15 ล้านล้านจัตในปี 2017 (รูปที่ 7)

รูปที่ 7: ธนาคารรายใหญ่ 3 แห่ง (the big three) เป็นผู้ให้สินเชื่อหลักของภาคเอกชนในประเทศ

สินเชื่อภาคธนาคารภายในประเทศ

ล้านล้านบาท

สินเชื่อภาคเอกชนแบ่งตามอุตสาหกรรม

% ต่อ GDP

ที่มา: ข้อมูลจาก Myanmar Banking Sector 2025: The Way Forward (เมษายน 2016) และ World Bank Myanmar Economic Monitor (พฤษภาคม 2018)

ภาคการธนาคารของเมียนมามีความท้าทายในเชิงโครงสร้างหลายประการแม้มีการขยายตัวระดับสูง จากรายงาน Global Index 2017 ของธนาคารโลกพบว่าการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของเมียนมายังอยู่ในระดับต่ำ โดยมีเพียง 26% ของประชาชนวัยผู้ใหญ่ที่มีบัญชีธนาคาร และมีเพียง 19% ที่สามารถกู้ยืมจากสถาบันการเงินได้ สะท้อนถึงข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของธนาคาร ทั้งนี้ ภาคการธนาคารของเมียนมายังต้องพึ่งพาการใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันอย่างมาก โดยมีเงื่อนไขระบุให้ใช้สังหาริมทรัพย์หรือสินทรัพย์ที่เคลื่อนย้ายไม่ได้มาเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ส่งผลให้ธนาคารมีความเสี่ยงต่อราคาสังหาริมทรัพย์ที่อาจผันผวนในอนาคต นอกจากนี้ การตั้งอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงสุดที่ 13% และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงสุดที่ 8% ยังทำให้ธนาคารไม่สามารถประเมินค่าความเสี่ยงที่แท้จริงของผู้กู้และทำให้ธนาคารไม่สามารถทำกำไรได้ มากไปกว่านั้น ธนาคารส่วนใหญ่ในเมียนมายังคงขาดแคลนเงินทุน โดยมีธนาคาร 6 ธนาคารที่มีเงินทุนในระดับที่ต่ำกว่า 2 หมื่นล้านบาท ซึ่งเป็นเงื่อนไขการดำรงเงินทุนขั้นต่ำที่กำหนดตามข้อกำหนดของสถาบันการเงินของเมียนมาฉบับปี 2016

ธนาคารกลางเมียนมา (CBM) เริ่มเดินหน้าพัฒนาภาคการธนาคารและยกระดับการกำกับดูแลอย่างจริงจัง การบังคับใช้กฎหมายสถาบันการเงินฉบับปี 2016 ถือเป็นก้าวที่สำคัญของภาคธนาคารเมียนมา โดยได้มีการอนุมัติใบอนุญาตแก่สาขาของธนาคารต่างประเทศ และมีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ย่างกุ้ง (YSX) เป็นรายแรก และ CBM วางแผนที่จะให้ใบอนุญาตเพิ่มเติมแก่ธนาคารต่างชาติในอนาคตข้างหน้า ในส่วนของการบริการทางการเงิน CBM ได้ออกกฎหมายในการให้บริการด้านการเงินผ่านช่องทางโทรศัพท์มือถือเพื่อเปิดโอกาสให้แก่ผู้ใช้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารและเพื่อพัฒนาระบบการชำระเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ นอกจากนี้ ภายในสิ้นปี 2018 ธนาคารต่างประเทศทั้ง 13 ธนาคารในเมียนมาจะได้รับอนุญาตในการให้บริการธุรกิจการค้าต่างประเทศครบวงจร (Export and import financing) และบริษัทเครดิตบูโรเมียนมาจะได้รับการจัดตั้งและเปิดทำการ อีกทั้ง CBM ยังวางแผนที่จะร่างกฎหมายเกี่ยวกับสินทรัพย์ทางการเงินที่เคลื่อนย้ายได้ เพื่อยกเลิกให้ธนาคารสามารถรับสินทรัพย์อื่นๆ ที่ไม่ใช่สังหาริมทรัพย์มาเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันได้ ในขณะเดียวกัน CBM ได้เริ่มการปฏิรูประบบธนาคารรัฐและปรับปรุงการกำกับดูแลโดยได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารโลก

EIC's view

ธุรกิจจะสามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายขึ้นเมื่อเครดิตบูโรและกฎหมายสินทรัพย์ทางการเงินที่เคลื่อนย้ายได้มีผลบังคับใช้ในอนาคต ภายใต้กฎหมายสินทรัพย์ทางการเงินที่เคลื่อนย้ายได้ ธนาคารจะสามารถรับสินทรัพย์ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันได้ เช่น สต็อกสินค้า เครื่องมือ และยอดตราได้ที่พึงได้รับ ประกอบกับเครดิตบูโรของเมียนมาซึ่งคาดว่าจะเริ่มดำเนินการได้ภายในปีนี้จะสามารถช่วยลดความจำเป็นที่สถาบันการเงินจะปล่อยกู้โดยเรียกร้องหลักค้ำประกัน โดยใช้ข้อมูลทางการเงินและประวัติการขอสินเชื่อประกอบการพิจารณาสินเชื่อ ธุรกิจและเอสเอ็มอีที่ขาดแคลนสินทรัพย์ที่เคลื่อนย้ายไม่ได้เพื่อใช้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน โดยเฉพาะอสังหาริมทรัพย์ จะสามารถเข้าถึงสถาบันการเงินได้ง่ายขึ้นภายใต้แนวทางการขอสินเชื่อใหม่นี้ ทั้งนี้ สินเชื่อภาคเอกชนจะเร่งตัวเร็วขึ้น โดยเฉพาะในภาคธุรกิจหลักของเมียนมา อาทิ การผลิต การค้าและการบริการ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของ CBM ร่วมกับความช่วยเหลือจากธนาคารโลกจะทำให้ภาคการธนาคารของเมียนมามีระบบที่ดีขึ้นและผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายมากขึ้น ภายใต้การควบคุมดูแลที่มีคุณภาพ

VIETNAM

OVERALL ECONOMY

Facts and Figures

Population (2017)	96.16 million
Labor force (2017)	56.46 million
GDP (2017)	215.93 USD billion
GDP per capita (2017)	2,306 USD
GDP by sector (2017)	Agriculture: 16%, Industry: 33%, Services: 41%
Top exports (2017)	Electronic products 39%, Garments and footwears 19%

Things to watch in 2018

ความคืบหน้าของ
ข้อตกลงทางการค้ากับ
สหภาพยุโรป (EVFTA)

ผลกระทบของสงคราม
การค้าจีน-สหรัฐฯ ต่อ
ภาคส่งออกเวียดนาม

Macroeconomic update

Economic
Outlook

เศรษฐกิจเวียดนามขยายตัว 7.1%YOY ในช่วงครึ่งแรกของปี 2018 โดยมีปัจจัยผลักดันหลักคือภาคอุตสาหกรรมซึ่งเติบโต 6.9%YOY และภาคบริการซึ่งขยายตัว 9.1%YOY นำโดยการค้าส่งและปลีก การเงิน การประกันภัยและการธนาคาร ในขณะที่เดียวกัน ตัวเลข FDI ในช่วง 6 เดือนแรกของปีเพิ่มขึ้น 5.7%YOY และมาจากนักลงทุนญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสิงคโปร์เป็นหลัก ทั้งนี้ IMF คาดว่าเศรษฐกิจเวียดนามจะเติบโตต่อเนื่องที่ 6.6%YOY ในปี 2018 สำหรับปี 2019 ข้อตกลงการค้า CPTPP และข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างสหภาพยุโรปและเวียดนาม (EVFTA) จะช่วยผลักดันให้เศรษฐกิจเวียดนามขยายตัว 6.5%YOY คาดว่า CPTPP จะมีผลบังคับใช้ในเดือนมีนาคมปี 2019 เช่นเดียวกับ EVFTA ซึ่งคาดว่าจะมีการลงนามในปลายปี 2018 ก่อนมีผลบังคับใช้ในปีถัดไป

ภาคส่งออกยังขยายตัวดี ท่ามกลางความเสี่ยงจากสงครามการค้า ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2018 การส่งออกขยายตัว 16%YOY โดยสินค้าส่งออกหลักคือโทรศัพท์มือถือและชิ้นส่วน การส่งออกจากรัฐกิจต่างชาติคิดเป็นสัดส่วน 71% ของการส่งออกทั้งหมด ดอกเบี้ยบาทบาทของเวียดนามในการเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญของภูมิภาค ภาพรวมของการส่งออกเวียดนามยังคงแข็งแกร่ง แต่อาจเผชิญความเสี่ยงจากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนซึ่งเริ่มตึงเครียดมากขึ้น โดยมาตรการเก็บภาษีของสหรัฐฯ ต่อสินค้าจีนจะส่งผลกระทบต่อเวียดนาม เนื่องจากเวียดนามส่งออกสินค้าชั้นกลางไปยังจีนเป็นหลัก โดยเฉพาะส่วนประกอบเครื่องจักร และอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสาร ซึ่งจีนจะนำไปประกอบเพื่อส่งออกต่อไปยังสหรัฐฯ ดังนั้น การส่งออกสินค้าชั้นกลางจากเวียดนามไปจีนจึงเสี่ยงได้รับผลกระทบ หากสงครามการค้าทวีความรุนแรงขึ้น

Financial
markets

Moody's ปรับเพิ่มอันดับความน่าเชื่อถือของเวียดนาม จากแนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดีและเสถียรภาพภาคธนาคารที่มีการพัฒนามากขึ้น ในเดือนสิงหาคมปี 2018 Moody's ได้ปรับอันดับความน่าเชื่อถือของหนี้ระยะยาวและพันธบัตรไม่มีหลักประกันไม่ด้อยสิทธิ (Long-term issuer and senior unsecured ratings) ของเวียดนามขึ้นจาก B1 เป็น Ba3 (จากระดับ High risk สู่อันดับ Substantial risk) ปัจจัยบวกคือการพึ่งพาหนี้ต่างประเทศที่ลดลง ในขณะที่ปัจจัยลบมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของสินเชื่อ ซึ่งอาจกดดันการเติบโตของเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ณ เดือนพฤษภาคมปี 2018 ยอดสินเชื่อในเวียดนามเพิ่มขึ้น 14.1%YOY โดยสินเชื่อรวม 64% อยู่ในภาคการผลิต การก่อสร้าง การค้าและภาคธุรกิจ และ 36% เป็นสินเชื่อเพื่อการบริโภค โดยเฉพาะในภาคอสังหาริมทรัพย์ สร้างความกังวลว่าเงินทุนจะไหลออกจากภาคการผลิตไปยังภาคที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม รวมถึงการเก็งกำไรในภาคอสังหาริมทรัพย์

Law & Regulation

เวียดนามเตรียมขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 5.3% เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2019 โดยจะปรับค่าแรงขั้นต่ำต่อเดือนขึ้น 7-9 ดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับปี 2018 ค่าจ้างขั้นต่ำต่อเดือนในเวียดนามอยู่ที่ระดับ 2.76-3.98 ล้านดอลลาร์ (119-171 ดอลลาร์สหรัฐฯ) แตกต่างกันไปตามพื้นที่ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วอยู่ที่ประมาณ 3.34 ล้านดอลลาร์ (143 ดอลลาร์สหรัฐฯ) หลังปรับขึ้นค่าแรงแล้ว เวียดนามจะมีค่าแรงขั้นต่ำสูงที่สุดในกลุ่มประเทศ CLMV แต่ยังคงต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ในกลุ่มอาเซียน ตัวอย่างเช่น ฟิลิปปินส์ซึ่งมีค่าแรงขั้นต่ำอยู่ที่ 201 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเดือน และไทยซึ่งมีค่าแรงขั้นต่ำอยู่ที่ 211 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเดือน

EIC's view

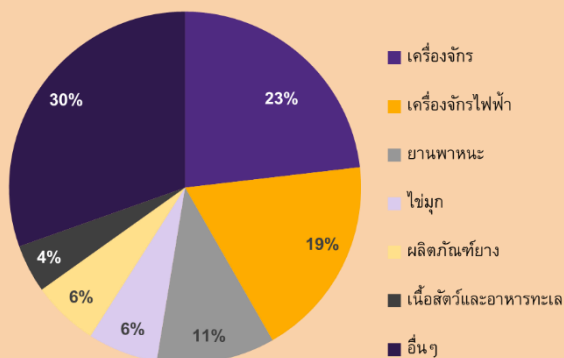
EVFTA อาจส่งผลกระทบทางลบต่อการส่งออกไทยไปสหภาพยุโรป (EU) โดยเฉพาะสินค้าหมวดเครื่องจักรและเครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกหลักจากไทย (รูปที่ 8) ข้อตกลง EVFTA คาดว่าจะมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการในปี 2019 โดยจะลดภาษีนำเข้าสินค้าระหว่างเวียดนามและ EU รวบรวม 99% ของรายการทั้งหมด ภายใน 10 ปี สินค้าหลักที่ EU ส่งออกไปยังเวียดนาม ได้แก่ เครื่องบินและผลิตภัณฑ์ยา ส่วนสินค้าส่งออกหลักจากเวียดนามไปยัง EU คือ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์และรองเท้า สำหรับไทยซึ่งพักการเจรจาข้อตกลงการค้ากับ EU ไปตั้งแต่ปี 2014 EVFTA อาจทำให้ไทยเสียเปรียบเวียดนามในด้านการส่งออกสินค้าไปยังประเทศในกลุ่ม EU โดยเฉพาะการส่งออกเครื่องประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติ โทรศัพท์และอุปกรณ์ โดยในปี 2017 ไทยส่งออกสินค้าในหมวดดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วน 8% และ 9% ของการส่งออกไทยไป EU ตามลำดับ

ในขณะเดียวกัน การปรับขึ้นค่าแรงในเวียดนามสะท้อนถึงต้นทุนการทำธุรกิจที่สูงขึ้น เศรษฐกิจที่ขยายตัวดีทำให้เวียดนามเริ่มปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่ม CLMV อย่างไรก็ดี แม้ค่าแรงในเวียดนามจะยังต่ำกว่าประเทศส่วนใหญ่ในภูมิภาคเดียวกัน (รูปที่ 9) แต่ปัญหาขาดแคลนแรงงานมีฝีมือยังคงเป็นความท้าทายหลักสำหรับภาคธุรกิจ ในทางกลับกัน ค่าแรงที่ปรับสูงขึ้นส่งผลให้กำลังซื้อของผู้บริโภคในเวียดนามเพิ่มขึ้นเช่นกัน ถือเป็นโอกาสสำหรับการส่งออกสินค้าไทยไปยังเวียดนาม โดยเฉพาะสินค้าที่มีความซับซ้อนมากขึ้น เช่น ผลไม้พรีเมียมและเครื่องใช้ภายในบ้าน

รูปที่ 8: EVFTA อาจส่งผลกระทบต่อส่งออกเครื่องจักรและเครื่องใช้ไฟฟ้าจากไทยไปยัง EU

มูลค่าการส่งออกไทยไป EU ในปี 2017

หน่วย: % ของมูลค่าการส่งออกไทยไป EU

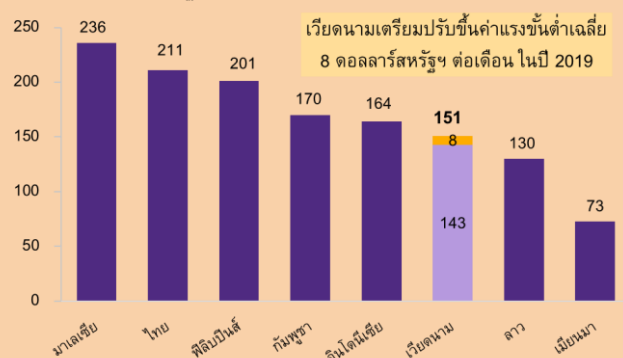

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ Trademap

รูปที่ 9: ค่าแรงขั้นต่ำในเวียดนามยังคงต่ำกว่าค่าแรงของประเทศส่วนใหญ่ในกลุ่มอาเซียน

ค่าแรงขั้นต่ำของประเทศกลุ่มอาเซียน

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเดือน

หมายเหตุ: อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2018

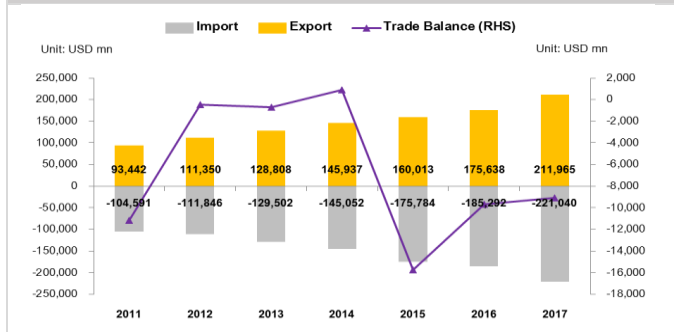
ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของสำนักข่าวต่างๆ

Vietnam's Key Indicators

Domestic Demand	Unit	2012	2013	2014	2015	2016	2017F	2018F
Real GDP	% YOY	5.2	5.4	6.0	6.7	6.2	6.8	6.6
Consumer price index	%	6.8	6.0	1.8	0.6	4.7	2.6	4.0
Current account balance	% of GDP	6.0	4.5	4.9	-0.1	3.1	4.1	3.0
Policy rate (end of period)	%	9.0	7.0	6.5	6.5	6.5	6.25	-

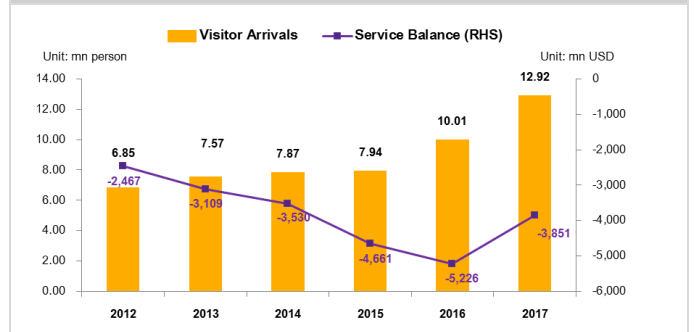
Sources: International Monetary Fund (IMF) and The State Bank of Vietnam

ดุลการค้ายังคงขาดดุลตามความต้องการนำเข้าที่สูงขึ้น

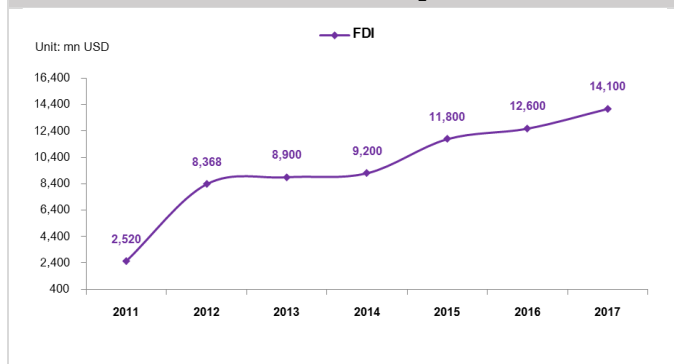
Sources: International Monetary Fund (IMF)

ภาคการท่องเที่ยวเติบโตดีช่วยให้การขาดดุลบริการลดลง

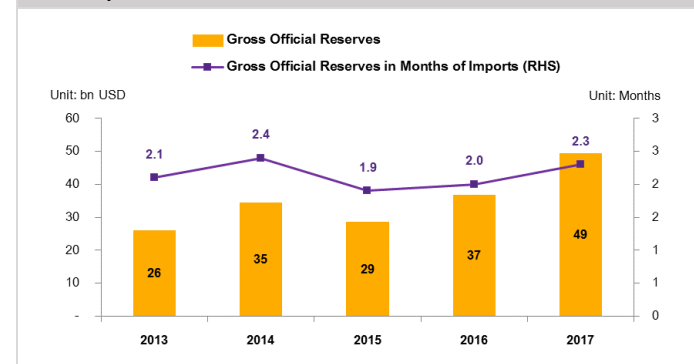
Sources: World Bank and CEIC

FDI เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่อยู่ในภาคการผลิต

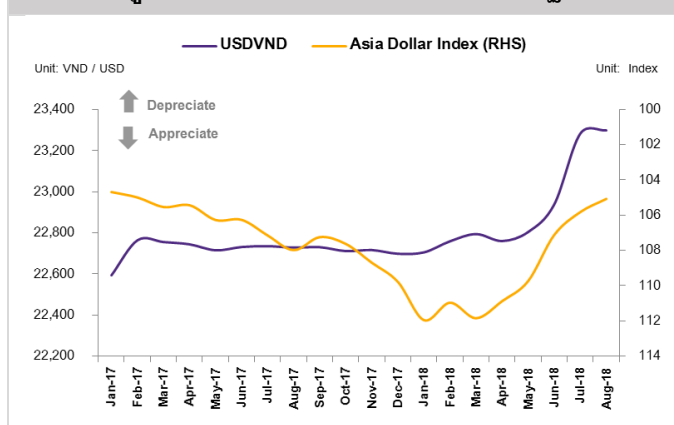
Sources: World Bank

ระดับทุนสำรองยังต่ำกว่ามาตรฐาน 3 เดือนของการนำเข้า

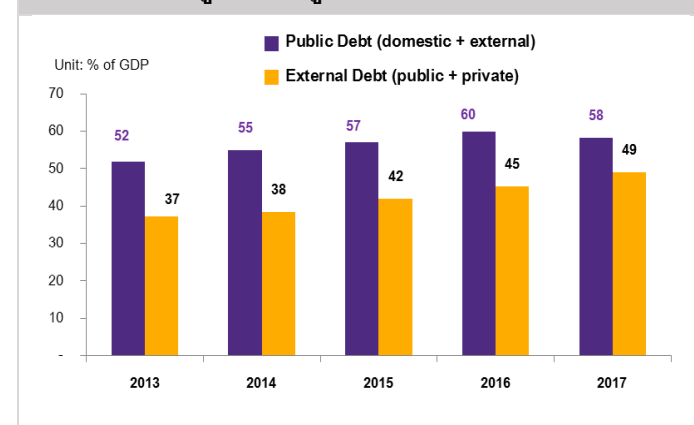
Sources: IMF

เงินคงอยู่ในช่วงอ่อนค่าเทียบเงินดอลลาร์สหรัฐ

Sources: Bloomberg

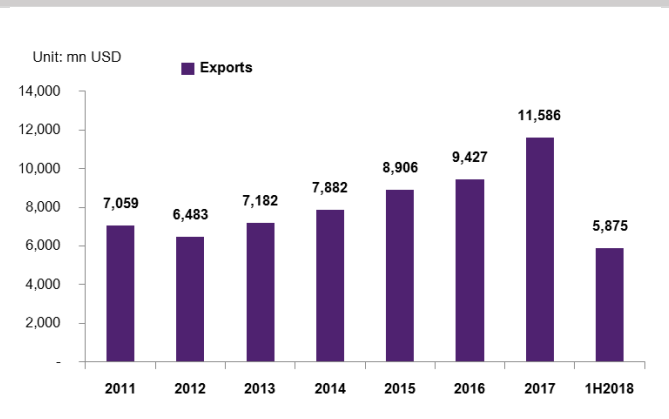
หนี้สาธารณะอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน

Sources: International Monetary Fund (IMF) and CEIC

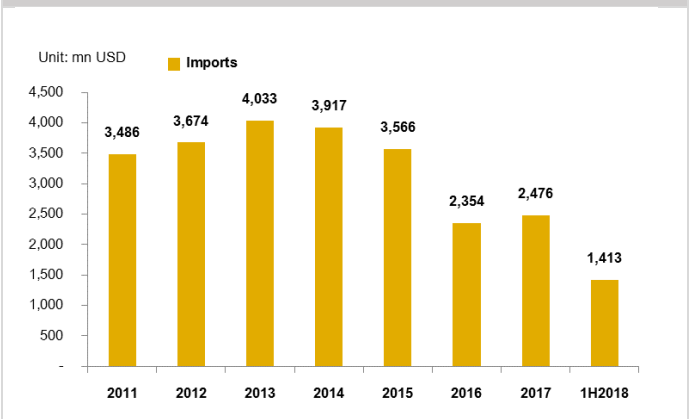
Links with Thai Economy

มูลค่าการส่งออกจากไทยไปเวียดนาม

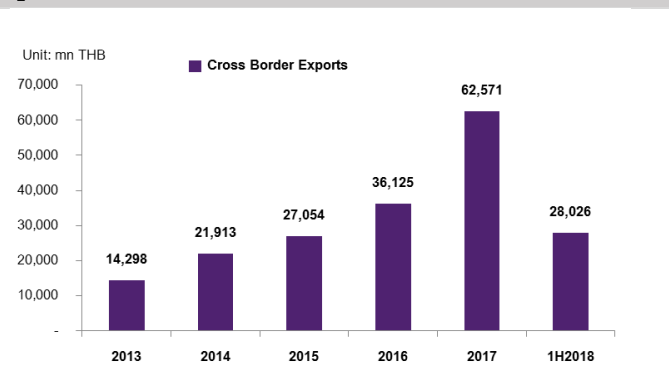
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

มูลค่าการนำเข้าจากเวียดนามมาไทย

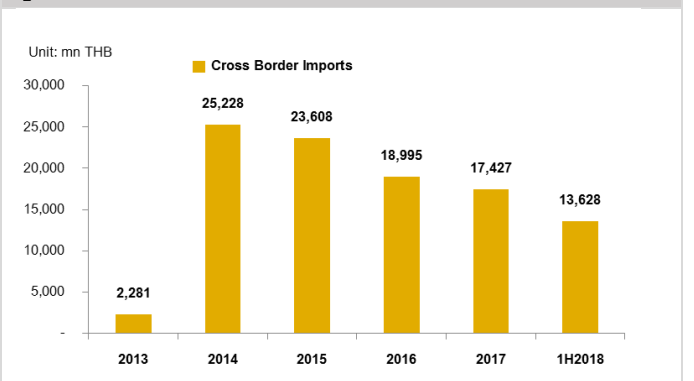
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

มูลค่าการส่งออกผ่านแดนจากไทยไปเวียดนาม

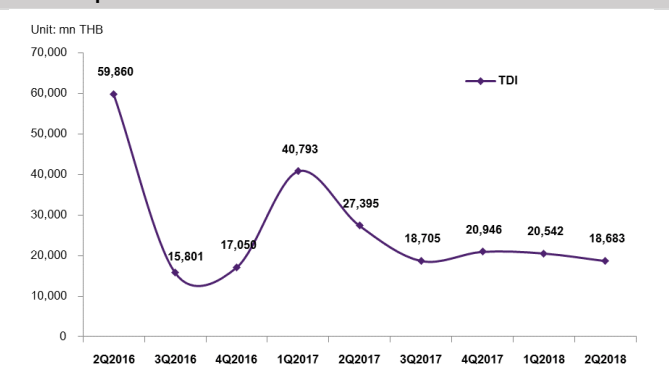
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

มูลค่าการนำเข้าผ่านแดนจากเวียดนามมาไทย

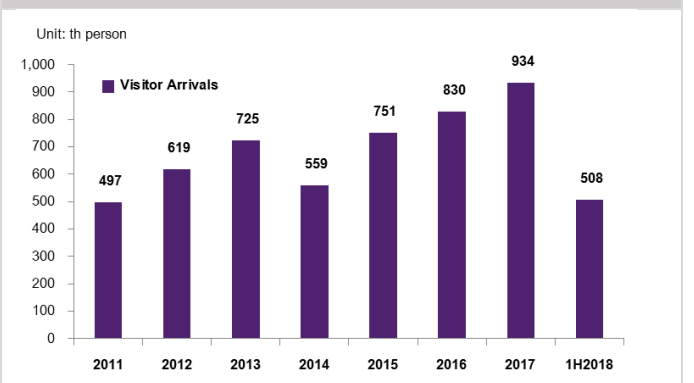
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

การลงทุนทางตรงของไทยในเวียดนาม

Sources: Bank of Thailand

จำนวนนักท่องเที่ยวเวียดนามในไทย

Sources: Thailand's Department of Tourism